

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Studieplan for

Bachelor i praktisk teologi

(180 studiepoeng)

Våren 2023

FJELLHAUG INTERNASJONALE HØGSKOLE

Innhold

1. Innledning	4
1.1 Innledning	4
1.2 Grunnlag for oppnåelse av bachelorgrad i praktisk teologi	4
1.3 Gradsbetegnelse	4
2. Opptak	5
2.1 Opptak	5
2.2 Opptakskrav	5
2.3 Politiattest	5
3. Studiets hovedmålsetting	5
3.1 Hovedmålsetting	5
3.2 Hva kvalifiserer studiet til?	5
4. Kvalifikasjonsrammeverk for Bachelor i praktisk teologi	5
5. Studiets faglige profil	6
5.1 Studieåret	6
5.2 Undervisningsspråk	7
5.3 Oppmøte og fravær	7
5.4 Arbeidskrav	7
5.5 Vurderingsformer	7
6. Pedagogisk profil	7
7. Studieprogrammets oppbygning	7
7.1 Grunnstudium (60 stp.)	8
7.2 Fordypning i praktisk teologi (70 stp.)	8
7.3 Spesialisering (50 stp.)	8
7.3.1 Spesialisering i praktisk teologi (50 stp.)	8
7.3.2 Spesialisering med tanke på Master i teologi og misjon	9
7.4 Forslag til oppbygning	9
8. Internasjonalisering og utveksling	10
9. Kvalitetssikring av studiet	10
10. Emnebeskrivelser	11
10.1 Grunnstudier (emner på 1000-nivå)	11
RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)	11
BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)	14
BTM1003 Kristen tro og etikk (10 stp/ECTS)	16
BTM1004 Verdensreligionene (10 stp/ECTS)	19
RLE1007 Bibelfag (10 stp./ECTS)	21

BTM1501 Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap (10 stp./ECTS).....	24
10.2 Fordypning i praktisk teologi (emner på 1500- og 2000-nivå).....	29
PT1501 Bekjennelse og etterfølgelse (10 stp./ECTS).....	29
PT1502 Diakoni og sjelesorg (10 stp./ECTS)	32
PT2001 Fra bibeltekst til teologi (10 stp./ECTS)	35
PT2002 Livssyn og kontekstualisering (10 stp./ECTS).....	38
PT2003 Kristen formidling og opplæring (10 stp./ECTS)	41
PT2004 Gudstjeneste- og menighetsledelse med praksis (10 stp./ECTS)	45
PT2005 Apologetikk (10 stp./ECTS)	49
10.3 Valgfrie emner (valgemner på 1500- og 2500-nivå)	52
PT2501 Kristen tjeneste og utrustning	53
PT2502 Kristent lederskap.....	56
BTM1504 Misjonspraksis med feltstudium (10 stp/ECTS)	59
TM1514 Barn, unge og kristen tro (10 stp/ECTS)	62
TM1515 Evangelieforståelse og praktisk anvendelse (10 stp. /ECTS)	67
TM2513 Apologetikk og kirkens misjon (10 stp/ECTS).....	71

1. Innledning

1.1 Innledning

Studieplanen for bachelorstudiet i praktisk teologi tar utgangspunkt i følgende dokumenter: «Lov om universiteter og høyskoler», «Forskrift om grader og yrkesutdanninger», «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole».

Studietilbudet er godkjent av LOKUT 30.01.2019.

1.2 Grunnlag for oppnåelse av bachelorgrad i praktisk teologi

Bachelorgraden i praktisk teologi oppnås på grunnlag av eksamener av 180 studiepoengs omfang og har en normert studietid på 3 år.

For å oppnå bachelor i praktisk teologi må graden inneholde følgende elementer:

- Grunnstudium (60 stp.)
  - Obligatoriske kjerneemner på 1000-nivå
    - BTM1001 Innføring i Bibelen
    - BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap
    - BTM1003 Kristen tro, etikk og livstolkning
    - BTM1004 Verdensreligionene
    - RLE1007 Bibelfag
    - PT1001 Introduksjon til praktisk teologi
- Fordypning i praktisk teologi (70 stp.)
  - Obligatoriske kjerneemner på 1500- og 2000-nivå
    - PT1501 Bekjennelse og etterfølgelse
    - PT1502 Sjelesorg og diakoni
    - PT2001 Fra bibeltekst til teologi
    - PT2002 Livssyn og kontekstualisering
    - PT2003 Kristen formidling og opplæring
    - PT2004 Ekklesiologi med praksis
    - PT2005 Apologetikk
- Spesialisering (50 stp.)¹
  - Fellesemner (20 stp.)
    - BTM2009 Misjonsteologi
    - BTM2006 Kristologi og frelseslære
  - Valgemner (30 stp.)

1.3 Gradsbetegnelse

Fullført studium gir graden Bachelor i praktisk teologi.

---

¹ Studenter som ønsker å ta master kan velge en alternativ spesialisering. Se mer om dette i kapittel 7.3.

2. Opptak

2.1 Opptak

Det er opptak til studiet i høstsemesteret. Søknad om opptak skjer gjennom Samordna Opptak. Ved søknad via Samordna opptak gjelder de nasjonalt fastsatte søknadsfristene.

2.2 Opptakskrav

Opptakskravet er enten generell studiekompetanse (GENS) eller realkompetanse etter gjeldende regler.

For nærmere bestemmelser om opptak og opptakskrav henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» (2014) som er tilgjengelig på høgskolens hjemmesider.

2.3 Politiattest

Enkelte emner på dette studiet har obligatorisk praksis der du kan komme i kontakt med personer under 15 år. Hvilke emner det er snakk om, kommer fram av emnebeskrivelsen. I slike emner må du levere politiattest. Se høgskolens hjemmesider for mer informasjon om politiattest.

3. Studiets hovedmålsetting

3.1 Hovedmålsetting

Studiets hovedmålsetting er å utdanne og utruste til tjeneste og oppgaver innenfor kirke og kristent organisasjonsarbeid, både i Norge og i andre land.

3.2 Hva kvalifiserer studiet til?

Bachelorstudiet i praktisk teologi er et utdanningstilbud som kvalifiserer til arbeid med formidling og undervisning i kirkesamfunn og kristne organisasjoner. Studiet er aktuelt for barne- og ungdomsarbeidere, trosopplærere, forkynnere, pastorer/forsamlingsledere. Studiet er også relevant for misjonærer og bibelskolelærere, samt frivillige menighetsarbeidere som ønsker mer kompetanse innenfor det teologiske fagområdet.

I studieplanen legges det også opp til en spesialisering tilrettelagt for studenter som ønsker å ta sin mastergrad ved FIH. Se 7.3.2 under.

4. Kvalifikasjonsrammeverk for Bachelor i praktisk teologi

En bachelorgrad ligger på nivå 6.2 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og læringsutbyttet defineres i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Studenten:		
Kunnskap:	Ferdigheter:	Generell kompetanse:
<ul style="list-style-type: none"> - har bred kunnskap om Bibelen. - har kunnskap om kristendommens historie og den kristne kirkes tro og lære	<ul style="list-style-type: none"> - kan planlegge og gjennomføre en gudstjeneste. - kan formidle bærekraftig kristen tro og lære gjennom	<ul style="list-style-type: none"> - har evne til å arbeide alene og sammen med andre, i tråd med etiske krav og retningslinjer

- har kunnskap om andre religioner og sekulære livssyn	forkynnelse og undervisning for barn, ungdom og voksne.	- kan delta i faglige samtaler innenfor fagfeltet praktisk teologi.
- har bred kunnskap om praktisk teologi som fag- og forskningsfelt, med vekt på menighetsbygging og misjon.	- kan tolke og anvende bibeltekster på en reflektert måte inn i dagens samfunnskontekst.	- kan bidra til utvikling av god praksis ut ifra faglige forutsetninger og innsikt i yrkesetiske problemstillinger.
	- kan reflektere over teologi og praksis i lys av egne erfaringer og relevant fagstoff.	- kan skrive fagoppgaver på høyere nivå innenfor rammen av 1. syklus.
	- har evne til å møte mennesker med ulike livssynsmessige eller teologiske oppfatninger med respekt og relevant kunnskap.	
	- behersker relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer og har nødvendig digital kompetanse	

5. Studiets faglige profil

FIH har fastsatt følgende faglige organisering for sine bachelorprogrammer.

5.1 Studieåret

Studieåret er på 40 uker

I studietilsynsforordningen stilles det krav til at et heltidsstudium skal ha et samlet arbeidsomfang på 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter. FIH har i sine studieplaner forutsatt at det arbeides 266 timer per emne på 10 stp., det vil si et totalt arbeidsomfang på 1596 timer.

Læringsaktiviteter per emne fordeles mellom arbeid med læringsaktiviteter i form av forelesninger, praktiske øvelser og obligatorisk praksis (i de emnene dette gjelder), selvstudium i form av lesing av pensumlitteratur, og eksamensforberedelse i form av arbeid med emnets arbeidskrav og gjennomføring av eksamen.

Per emne kan fordelingen illustreres på følgende måte:

Læringsaktiviteter/praksis	62 timer
Selvstudium	130 timer
Eksamensforberedelse og gjennomføring	74 timer
Til sammen:	266 timer

5.2 Undervisningsspråk

Norsk. Enkelte emner og forelesninger kan gis på et annet nordisk språk eller engelsk.

5.3 Oppmøte og fravær

Det er i hvert emne angitt antall undervisningstimer. I emner med obligatorisk fremmøte skal ikke fraværet overstige 30 % i det enkelte emne. Fraværsregler i de enkelte emnene framgår av emnebeskrivelsen.

5.4 Arbeidskrav

Flere emner har et gitt antall arbeidskrav. Et arbeidskrav er ulike arbeider og krav som settes som vilkår for å framstille seg til eksamen eller prøve og/eller få endelig karakter i et emne, men der resultatet ikke inngår i beregningsgrunnlaget for endelig karakter i emnet. Se dokumentet «Retningslinjer for behandling av arbeidskrav» for utfyllende informasjon. Dokumentet finner du på Høgskolens læringsplattform.

5.5 Vurderingsformer

Vurderingsformen i det enkelte emnet oppgis i emnebeskrivelsen. Mange emner har arbeidskrav som må fullføres for å få sluttvurdering i emnet. Høgskolen benytter en gradert karakterskala fra A til F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. I enkelte emner benyttes Bestått/Ikke bestått. FIH har utviklet nivåspesifikke karakterbeskrivelser for institusjonen. Disse er tilgjengelige på høgskolens LMS for studenter og ansatte.

Noen emner er oppført med «Studiekrav som vurderingsform». I disse emnene er sluttvurderingen basert på at studiekravene er godkjente. Regler for antall forsøk per studiekrav står i emnebeskrivelsen. Klage på karakteren skal framsettes innen tre uker fra resultatet er publisert i Studentweb.

For emner med praksis er det utviklet en praksismanual, hvor relevante kriterier for evalueringen av praksisen angis.

For mer informasjon om vurderingsuttrykk og eksamen osv. henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole».

6. Pedagogisk profil

FIH har fastsatt følgende pedagogiske profil for sine bachelorprogrammer.

Innholdet i de forskjellige emnene formidles og bearbeides gjennom forelesninger, veiledning, lesing av litteratur, seminararbeid, gruppediskusjoner, ekskursjoner, arbeidskrav og endelig ved et avsluttende studentarbeid med påfølgende vurdering.

Det forutsettes at studentene har tilgang til Internett. Siden studiet er emnebasert, kan studentene ta ulike deler og i ulikt tempo. En vesentlig del av kommunikasjonen mellom høgskolen/lærerne og studentene skjer via høgskolens læringsplattform (*Canvas*).

7. Studieprogrammets oppbygning

Studieprogrammet består av emner som til sammen utgjør 180 studiepoeng og deles inn i grunnstudium (60 stp.), fordypning i praktisk teologi (70 stp.) og spesialisering (50 stp.).

7.1 Grunnstudium (60 stp.)

Gradens grunnstudium er på 60 stp. og omfatter seks obligatoriske kjerneelementer, hver på 10 stp.

Emne	Nivå	Studiepoeng
RLE1001 Innføring i Bibelen	1000	10
BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap	1000	10
BTM1003 Kristen tro, etikk og livstolkning	1000	10
BTM1004 Verdensreligionene	1000	10
RLE1007 Bibelfag	1000	10
BTM1501 Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap	1000	10

7.2 Fordypning i praktisk teologi (70 stp.)

Fordypningen i praktisk teologi omfatter sju obligatoriske kjerneelementer, hver på 10 stp. Disse befinner seg på 1500- eller 2000-nivå.

Emne	Nivå	Studiepoeng
PT1501 Bekjennelse og etterfølgelse	1500	10
PT1502 Sjelesorg og diakoni	1500	10
PT2001 Fra bibeltekst til teologi	2000	10
PT2002 Livssyn og kontekstualisering	2000	10
PT2003 Kristen formidling og opplæring	2000	10
PT2004 Gudstjeneste- og menighetsledelse med praksis	2000	10
PT2005 Apologetikk	2000	10

7.3 Spesialisering (50 stp.)

Den siste delen av bachelorgraden er en spesialisering. I spesialiseringen kan man velge mellom to alternative løp.

7.3.1 Spesialisering i praktisk teologi (50 stp.)

Dette er den spesialiseringen vi anbefaler for studenter som ikke tenker seg videre på FIHs Master i teologi og misjon. I Spesialisering i praktisk teologi ligger det inne to obligatoriske fellesemner (20 stp.) og deretter kan studentene ta valgemner (30 stp.).

De obligatoriske fellesemnene er:

Emne	Nivå	Studiepoeng
BTM2006 Kristologi og frelseslære	2000	10
BTM2009 Misjonsteologi	2000	10

I tillegg til de to obligatoriske fellesemnene, gis studentene mulighet til å legge inn 30 stp. med frie valgemenner. Studentene kan velge blant emner som tilbys ved den campus hvor de er studenter.

7.3.2 Spesialisering med tanke på Master i teologi og misjon

Studenter som ønsker å gå over på Master i teologi og misjon etter at de har fullført Bachelor i praktisk teologi kan velge denne spesialiseringen. Her kan man ta de emnene som er nødvendige for å komme inn på masterprogrammet. Det er følgende emner:

Emne	Nivå	Studiepoeng
GRE1002 Innføring i nytestamentlig gresk	1000	10
GRE1003 Nytestamentlige greske tekster	1000	10
EX1001 Examen Philosophicum	1000	10
EX1004 Examen Facultatum	1000	10

I tillegg til disse emnene, må studenten velge ett annet emne.

7.4 Forslag til oppbygning

Høgskolen anbefaler følgende progresjon og oppbygning av studiet for studenter i ordinært studieløp:

1. studieår, høsten	RLE1001 Innføring i Bibelen	BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap	BTM1501 Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap
1. studieår, våren	BTM1004 Verdensreligionene	BTM1003 Troslære og etikk	PT1501 Bekjennelse og etterfølgelse
2. studieår, høsten	BTM2006 (eller GRE1002)	PT2002 * Livssyn og kontekstualisering	Valgemne
2. studieår, våren	BTM2009 (eller GRE1003)	PT1502 * Diakoni og sjelesorg	RLE1007 Bibelfag
3. studieår, høsten	UTVEKSLING <i>eller</i> PT2003 Kristen formidling og opplæring	UTVEKSLING <i>eller</i> PT2005 Apologetikk	UTVEKSLING <i>eller</i> Valgemne
3. studieår, våren	PT2004 Gudstjeneste- og menighetsledelse med praksis	PT2001 Fra bibeltekst til teologi	Valgemne

* PT2002 og PT1502 har motsatt semesterrekkefølge i København.

8. Internasjonalisering og utveksling

I norsk høyere utdanning legges det stor vekt på internasjonalisering og det er et mål at utveksling skal være normalen. Høgskolen anbefaler at utvekslingen legges til ett av de tre siste semestrene. Dessuten anbefales det at studenten på forhånd søker om godkjenning for at emnene som er tenkt gjennomført kan innpasses i bachelorgraden.

Se høgskolens hjemmeside for mer informasjon om muligheter for utveksling.

9. Kvalitetssikring av studiet

Studiets kvalitet, innhold, gjennomføring og videreutvikling blir ivaretatt av høgskolens kvalitetssikringssystem. Studiekvaliteten og studieprogrammene evalueres etter fastsatte sykluser. Studentene involveres i dette og vil regelmessig bli bedt om å foreta evalueringer av enkeltemner. Dessuten evalueres den generelle studiekvaliteten gjennom en årlig studiekvalitetsundersøkelse. Resultatene og hovedfunnene ved både emneevalueringene og studiekvalitetsundersøkelsen blir behandlet i de aktuelle rådene innenfor kvalitetssikringssystemet.

For mer informasjon om høgskolens kvalitetssikringssystem henvises det til «Kvalitetssystem for Fjellhaug Internasjonale Høgskole» som er tilgjengelig i skolens LMS.

10. Emnebeskrivelser

10.1 Grunnstudier (emner på 1000-nivå)

RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1001
Emnenavn:	Innføring i Bibelen
Emnenavn nynorsk:	Innføring i Bibelen
Emnenavn engelsk:	Introduction to the Bible
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot KRL101-101 5 stp. mot KRL101-103 10 stp. mot RLE1001N 10 stp. mot BTM1001
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det gamle testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike GT-bøkernes tilblivelse, litterære særtrekk og sentrale teologiske temaer
- gjøre rede for Israels historie fra tidlig kongetid til persisk tid og grunnleggende problemstillinger knyttet til denne periode i Israels historie
- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det nye testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike NT-bøkernes tilblivelse, litterære særtrekk og sentrale teologiske temaer
- gjøre godt rede for form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet. Følgende tekster skal gjennomgås med et sideblikk med misjonstankens gradvise gjennombrudd: Matteus 3,13-17; 5,1-20; 8,1-34; 9,35-11,1; 13,1-52; 15,21-28; 16,13-28, 21,1-11; 24,1-22; 28,16-20:
- gjøre kort rede for Det nye testamentets tidshistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger knyttet til GTs og NTs tekst- og kanonhistorie

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere grunnleggende kunnskap om de ulike bøkens tilblivelse, form, innhold og betydning
- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff om innføring i Bibelen og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en problemstilling
- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff i relevante oppslagsverk, evangeliessynopse og kommentarlitteratur, og fremstille dette slik at det belyser en utvalgt tekst fra eller bibelteologisk problemstillinger med relevans for Matteusevangeliet

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bibelbøkens tilblivelse, oppbygning og innhold. Videre blir det gitt en grunnleggende innføring i Israels historie fra tidlig kongetid til eksilet og Det nye testamentets tidshistorie. Det gis også en innføring i form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd. Det gis også en innføring i GTs og NTs tekst- og kanonhistorie.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen består av totalt 48 undervisningstimer og består hovedsakelig av forelesninger.

Vurdering og eksamen:

En femtimers skoleeksamen

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Det gamle testamente:

Hill, Andrew E. and John H. Walton (2009): *A Survey of the Old Testament*. 3rd edition.

Grand Rapids: Zondervan, ss. 21-30; 35-52; 57-72; 77-96; 101-120; 125-139; 163-176; 181-199; 205-212; 217-332; 257-274; 279-299; 309-324; 329-343; 357-369; 375-396; 401-416; 419-436; 441-450; 455-464; 481-497; 503-515; 519-529; 533-540; 567-577; 581-591; 605-614; 687-697.

Det nye testamente:

Kvalbein, Hans (1998): *Fortolkning til Matteusevangeliet*. Bind I og II. Oslo: Luther forlag, ss. 102-108, 124-149, 212-233, 264-285, 11-33, 53-56, 63-79, 135-140, 198-207, 287-293.

Og enten:

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje (1999): *Den store fortellingen*. Oslo: Det Norske

Bibelselskap, ss. 32-64 og 176-382.

eller:

Kjær, T. (2015). *Introduktion til Det Nye Testamente*. Kolon; ss. 7-245.

BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1002
Emnenavn:	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn nynorsk:	Kyrkjehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn engelsk:	Introduction to Church History and Christian Churches
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Professor Finn Aasebø Rønne
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot KRL102 10 stp. mot RLE1002 og RLE1002N 10 stp. mot BMM1002
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved kristendommens fremvekst og utvikling under Romerriket, med særlig vekt på utviklingen fra frikirke til statskirke og den teologiske tenkning
- gjøre rede for hovedtrekkene ved middelalderkirken med særlig vekt på den teologiske tenkningen, utviklingen av klosterbevegelsene og forholdet mellom stat og kirke
- gjøre rede for hovedtrekkene ved reformasjonen og utviklingen av de protestantiske kirkesamfunn
- gjøre rede for hovedtrekkene ved kirkens historie etter 1600, med særlig vekt på konfesjonalisering og kristendommens utbredelse i Amerika, Asia og Afrika
- gjøre rede for fremveksten av den økumeniske bevegelsen på 1900-tallet
- gjøre rede for sentrale utviklingslinjer i sitt eget lands kirkehistorie
- gjøre rede for historien, utbredelsen, organiseringen og det teologiske særpreget til de ortodokse kirker, den romersk-katolske kirke, de lutherske kirker, de reformerte kirker, den anglikanske kirke, baptismen, metodismen, adventistsamfunnet og den pinsekarismatiske bevegelsen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kristendommens historie og ulike kirkesamfunn og fremstille dette på en sakssvarende måte

- presentere ulike kirkesamfunns egenart og selvforståelse på en sakssvarende måte

Emnets innhold:

Emnet sikter på å gjøre rede for kristendommens utbredelse, den teologiske tenkningen og fremveksten av ulike kirkesamfunn, fra oldkirkens tid og til i dag. Emnet skal gi en oversikt over den kristne kirkes historie og misjonsutbredelse i lys av den sosiale, og kulturelle og politiske kontekst.

Emnet er et innføringsstudium og gir et oversiktsbilde over de ulike epokene i kristendommens historie, med særlig vekt på oldkirken, middelalderen, reformasjonen og tiden etter 1800.

Emnet gir også en innføring i norsk eller dansk kirkehistorie fra kristningsperioden og frem til i dag.

Organisering og arbeidsmåter:

Det tilbys 48 undervisningstimer i emnet fordelt på henholdsvis 24 timer i allmenn kirkehistorie, 12 timer i konfesjonskunnskap og 12 timer i norsk kirkehistorie. Undervisningen gis hovedsakelig som forelesninger.

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Allmenn kirkehistorie

Ellefsen, K. (2021). Historiske perspektiver på misjon, i:

Engelbrecht, Edward A. (red.) (2016). *Church History: The Basics*. Concordia Publishing House; ss. 1-364.

Konfesjonskunnskap

Tjørhom, O. (Red.) (2017). *Kirkesamfunn i Norge: Innføring i kirkekunnskap*. Cappelen Damm Akademisk; ss. 13-32, 81-212, 233-250, 273-323.

Norsk kirkehistorie

*Elstad H. (2005). «Pietisme og opplysningstid», i *Nyere norsk kristendomshistorie*. Fagbokforlaget; ss. 20-37.

*T Meistad T. (2000). «Reformasjonen, ortodoksien», i *Kristendommens historie, en innføring*. Høyskoleforlaget; ss. 288-295

*Sødal H. K. (2009). «Religionsskiftet i Norge», i *Kristendommen II, Tro og tradisjon*. Høyskoleforlaget; ss. 63-82

Sødal H. K. (2021): *Norsk kristendomshistorie 1800-2020. Fra selvsagt tro til mangfold*. Cappelen ' Damm.

BTM1003 Kristen tro og etikk (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1003
Emnenavn:	Kristen tro og etikk
Emnenavn nynorsk:	Kristen tru og etikk
Emnenavn engelsk:	Christian Beliefs and Ethics
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	7 stp. mot KRL103 10 stp. mot RLE1003 og RLE1003N 10 stp. mot BMM1003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedpunktene i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen
- forklare sammenhengen mellom hovedpunktene i den kristne tro
- gjøre rede for noen av de viktigste tolkningene av de sentrale punktene i den kristne tro, slik dette kommer til uttrykk i andre konfesjoner enn den lutherske
- gjøre rede for hovedtrekkene i kristne etikken og kunne drøfte forholdet mellom allmenn etikk og kristen etikk
- gjøre rede for det etiske materiale i Bibelen og drøfte hvordan dette kan anvendes i etisk argumentasjon

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forklare og redegjøre for dogmatiske og kristen-etiske oppfatninger
- reflektere kritisk over egen forståelse av den kristne tro, fagets tematikk og utvikle sin kunnskap om kristen tro og livstolkning

Emnets innhold:

Emnet består av temaområdene kristen tros lære (dogmatikk) og kristen etikk og gir en første innføring i disse.

Troslæren sikter på å gi en helhetsinnføring i den kristne tro, med hovedvekt på den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen. I arbeidet med emnet skal du tilegne deg kunnskap om kristen

åpenbaringsforståelse, læren om Gud og frelsen, kirken og nådemidlene. Studiet sikter på å gi innsikt i forskjellige teologiske forklaringer på disse ulike temaene.

Videre gir emnet en innføring i kristen etikk. I dette arbeidet skal du tilegne deg kunnskap om det bibelske grunnlaget for etikken og kunne drøfte forholdet mellom kristen etikk og annen etikk. Det gis en innføring i det etiske materialet i Bibelen, og du skal kunne drøfte hvordan bibelmaterialet kan brukes i møte med aktuell problematikk som for eksempel miljøvern, bærekraft, menneskesyn, fordeling og ansvar for skaperverket. Det gis også en innføring i enkelte emner fra områdeetikken, der en drøfter mulige konsekvenser av bibelmaterialet og det kristne menneskesyn for livet i familie og samfunn.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer, fordelt på 24 undervisningstimer i troslære og 24 timer i kristen etikk.

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skalkala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Troslære:

Teigen, A. H. (2008). *Innføring i kristen tro*. FiH-forlaget.

eller

Skarsaune, O. (1997). *Troens ord: De tre oldkirkelige bekjennelsene*. Luther; ss. 36- 134.

Valen-Sendstad, A. (1997). *Kristen troslære*. Lohse.

Etikk:

FN-sambandet (2019, 15. januar). *Bærekraftig utvikling*.

<https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Heiene, G., Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk: En innføring*. Universitetsforlaget; ss. 13-232.

Jørgensen, J. A. (2017). Kirkerne og verdens fremtid. I M. S. Mogensen (Red.), *Godt nyt for verden: Kirkens mission og FN's verdensmål for en bæredygtig utvikling* (s. 43-46). Dansk Missionsråd. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nymssion_32

Ravn-Pedersen, T. (2017). Sådan fik verden sin mest ambitiøse plan nogensinde. I M. S. Mogensen (Red.), *Godt nyt for verden. Kirkens mission og FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling* (s. 15-22). Dansk Missionsråd. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nymssion_32

Stott, J. (2006). *Issues Facing Christians Today* (4th ed.). Zondervan Publishing House; ss. 23-70, 442-499.

Fra de lutherske bekjennelsesskriftene

Brunvoll, A. (1972). *Den norske kirkes bekjennelsesskrifter*. Lunde forlag.

eller:

* Mæland, J.-O. (Red.). (1985). *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes Bekjennelsesskrifter*. Lunde Forlag; ss. 15-59; 277-295

eller:

Grane, L. (1976). *Den danske folkekirkes bekendelsesskrifter*. Det Danske Bibelselskab.

BTM1004 Verdensreligionene (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1004
Emnenavn:	Verdensreligionene
Emnenavn nynorsk:	Verdsreligionane
Emnenavn engelsk:	World Religions
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted	Oslo
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Tonje Belibi
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	8 stp mot KRL104 10 stp. mot RLE1004N 10 stp. mot RLE1004 3 stp. mot BTM2012
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemidler ved eksamen:	Ingen hjelpemidler
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte religionsteorier og religioners plass og funksjon i samfunnet.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved østlige religioner med særlig vekt på hinduismens og buddhismens historie, gudsforestillinger, lære og ritualer.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved jødedommens historie, tro, moderne retninger og festkalender.
- gjøre rede for antisemittismens historie med vekt på forholdet mellom kirke og jødedom i middelalderen og antisemittismen i Europa i moderne tid.
- gjøre rede for islam med særlig vekt på Muhammeds liv og lære samt islams videre utbredelse og historie.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved muslimsk tro og praksis med vekt på sunniislam.
- gjøre rede for hovedtrekkene i muslimsk tro og praksis slik de kommer til uttrykk i ulike bevegelser i islam, med hovedvekt på islamisme, sufisme og folkeislam.
- gjøre rede for hvordan ulike muslimske bevegelser kommer til uttrykk i en spesifikk kulturell og geografisk kontekst

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om aktuelle religionsteorier og verdensreligionene slik at dette belyser en problemstilling

- kunne møte mennesker med annet religiøst ståsted med gode kunnskaper og med respekt

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i de store verdensreligionene. Jødedommen, islam og østlige religioner skal studeres ut fra et historisk perspektiv og deres respektive tros- og atferdsformer. Videre gir emnet en grunnleggende innføring i religionsteorier og drøfter religionenes rolle og funksjon i det moderne samfunnet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer og består hovedsakelig av forelesninger. Det undervises 4 timer i religionsteori, 20 timer i østlige religioner, 10 timer i jødedom og 14 timer i islam.

I tilknytning til emnet arrangerer høgskolen en studietur til et aktuelt reisemål for verdensreligioner-emnet. Formålet med studieturen er å gi studentene innblikk i lokal religionspraksis og kultur. Høgskolen kunngjør i begynnelsen av høstsemesteret i hvilket område/land studieturen planlegges, og studentene må påberegne en ekstra utgift i tilknytning til studieturen. Denne turen er frivillig

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

*Neegaard, G. (Red.) (2006). *Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk*. Fagbokforlaget; ss. 17-40.

Gilhus, I. S. & Mikaelsson, L. (2007). *Hva er religion*. Universitetsforlaget; ss. 17-66, 86-112, 130-145.

Jacobsen, K. A. & Thelle, N. R. (1999). *Hinduismen og buddhismen*. Høyskoleforlaget; ss. 37-330.

Opsal, J. (2016). *Lydighetens vei: Islams veier til vår tid* (3. utg.). Universitetsforlaget; ss. 11-232, 251-263, 288-305.

Rian, D. & Eidhamar, L. G. (1999). *Jødedommen og islam* (2. utg.). Høyskoleforlaget; ss. 16-108.

RLE1007 Bibelfag (10 stp./ECTS)

Emnekode:	RLE1007
Emnenavn:	Bibelfag
Emnenavn nynorsk:	Bibelfag
Emnenavn engelsk:	Biblical Studies
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig	Førsteamanuensis Harald Aarbakke
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	RLE1001
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot RLE1007N 5 stp. mot KRL101-102 5 stp. mot KRL101-103
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for grunnleggende prinsipper i historisk-kritiske, litterære og kanoniske tilnærminger til bibeltekster
- gjør rede for utvalgte gammeltestamentlige temaer som skapelse, utvelgelse, pakt, dom og gjenopprettelse, Sion, teodicé ut fra 1. Mosebok, Hosea og Klagesangene. gjøre rede for misjonstankens basis og gjennombrudd i Apostlenes Gjerninger
- gjøre rede for utvalgte paulinske temaer som apostolat, evangelium, forholdet mellom jøder og hedninger, rettfærdiggjørelse ved tro, loven og det kristne livet i Galaterbrevet, i lys av Paulus' misjonsvirksomhet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende et grunnleggende metodeskjema for tolkning av bibeltekster
- tolke et utvalg av tekster i oversettelse fra 1. Mosebok, Hosea og Klagesangene, Apostlenes Gjerninger og Galaterbrevet.
- reflektere over utvalgte gammeltestamentlige temaer som skapelse, utvelgelse, pakt og Sion som basis for Det nye testamentets misjonstanke
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en problemstilling
- planlegge og gjennomføre undervisning om og i Bibelen i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i eksegetisk metode. Utvalgte tekster fra 1 Mosebok (1,1-3,24; 9,1-22; 11,27-13,2; 17,1-27; 22,1-19), Hosea (1,1-3,5; 4,1-19; 6,1-11; 8,1-14; 11,1-11; 13,4-14,10), Klagesangene (1,1-5,22), samt Apostlenes gjerninger (13,1-21,16) og Galaterbrevet (1,1- 6,18) skal i helhet tolkes ut fra sine historiske kontekster, med særlig vekt på å belyse tekstenes litterære og teologiske særpreg.

Med utgangspunkt i 1 Mosebok, Hosea og Klagesangene gis det også en grunnleggende innføring i sentrale GT-teologiske temaer som skapelse og utvelgelse, pakt, dom og gjenopprettelse, Sion og teodice. I den forbindelse gis det også en innføring i hvordan disse temaer danner grunnlag for NTs misjonstanke.

Med utgangspunkt i Apostlenes Gjerninger legges det vekt på misjonstankens basis og gjennombrudd i den første kirke.

Med utgangspunkt i Galaterbrevet gis det en grunnleggende innføring i noen sentrale Paulinske temaer som apostolat, evangelium, forholdet mellom jøder og hedninger, rettferdiggjørelse ved tro, loven og det kristne livet i lys av Paulus' misjonsvirksomhet.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen består av til sammen 48 undervisningstimer. Det tilbys 24 undervisningstimer i Det gamle testamente og 24 timer i Det nye testamente.

For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Canvas og få tilbakemelding av faglærer.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

Vurdering og eksamen

Sluttvurdering i emnet er en hjemmeeksamen på 48 timer.

Arbeidskrav

For å kunne ta eksamen må følgende tre (3) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Få godkjent innsendingsoppgave 1, på cirka 500 ord.
- 2) Få godkjent innsendingsoppgave 2, på cirka 500 ord
- 3) Få godkjent innsendingsoppgave 3, på cirka 500 ord

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeeksamen	48	Timer	Maks 4000 ord

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Det gamle testamente:

Arnold, Bill T. (2009). *Genesis* (The New Cambridge Bible Commentary). Cambridge: Cambridge University Press, ss. 1-19, 29-52, 54-75, 108-113, 126-138, 167-174, 200-210.

*Dearman, J. Andrew (2002): *Jeremiah/Lamentations* (The NIV Application Commentary). Grand Rapids: Zondervan, ss. 425-477.

*Garrett, Duane and House, Paul R. (2004): *Song of Songs/Lamentations* (Word Biblical Commentary 23B). Nashville: Thomas Nelson, ss. 316-329.

*Kartveit, Magnar (red). (2003): *Det gamle testamentet. Analyse av tekstar i utval.* 3. utg. Oslo: Det Norske Samlaget, ss. 17-22; 73-81; 88-114.

*Köstenberger, Andreas J. and O'Brien, Peter T. (2001): *Salvation to the Ends of the Earth. A Biblical Theology of Mission* (New Studies in Biblical Theology 11). Downers Grove, Illinois: IVP, ss. 25-53.

Smith, Gary V. (2001): *Hosea, Amos, Micah* (The NIV Application Commentary). Grand Rapids: Zondervan, ss. 21-39, 43-98, 130-145, 159-168, 183-201.

Det nye testamente:

Hvalvik, Reidar (1992 eller senere utg): *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes Gjerninger.* Oslo: Credo Forlag, ss. 31-132.

Parsons, Mikeal C. *Acts.* Paideia Commentaries on The New Testament. Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2008, ss. 181-300.

og enten:

Oakes, Peter. *Galatians.* Paideia Commentaries on the New Testament. Grand Rapids: Baker Academic, 2015, ss 1-195.

eller:

Kjær, Torben. *Galaterbrevet. En Indledning og fortolkning.* Credokommentaren 29. Fredericia: Kolon, 2021.

BTM1501 Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap (10 stp./ECTS)

Emnekode:	BTM1501
Emnenavn:	Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap
Emnenavn nynorsk:	Introduksjon til praktisk teologi og misjonsvitenskap
Emnenavn engelsk:	Introducing Practical Theology and Missiology
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemester
Undervisningssted:	Oslo, København
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Robert Lilleaasen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot PT1001 5 stp. mot BMM1004 5 stp. mot BM1001 5 stp. mot BMM1005
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for praktisk teologi og misjonsvitenskap som fagområder
- gjøre rede for sentrale elementer i den praktiske teologiske disipliner
- gjøre rede for forholdet mellom kristen tro, teologi og troens praktiske ytringer
- gjøre kort rede for ulike forståelser av misjonsbegrepet og missiologi som faglig disiplin
- gjøre rede for sentrale begreper, teorier og problemstillinger innenfor kulturstudier og kulturanalyse
- gjøre rede for forskjellige syn på kirkens og kristnes ansvar, muligheter og utfordringer i misjon
- gjøre rede for hvordan migrasjonstematikk påvirker kristen misjon

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere sentrale problemstillinger i praktisk teologi
- reflektere over relasjonen mellom, kristen tro, akademisk teologi og kirkens praksiser
- identifisere og analysere teologi i ulike kristne praksiser

- identifisere, analysere og kritisk vurdere forhold og problemstillinger i spenningsfeltet kultur og misjon i diskusjoner, i egne fremstillinger og i eventuelt fremtidig arbeid i misjon og kirke
- identifisere, analysere og kritisk vurdere forhold og problemstillinger i tilknytning til kirkens og kristnes rolle, muligheter og utfordringer, i diskusjoner, i egne fremstillinger og eventuelt i fremtidig arbeid i misjon og kirke
- gjennomføre mindre empiriske undersøkelser

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i praktisk teologi og misjonsvitenskap, og fagenes sentrale problemstillinger og oppgaver. Introduksjonen i praktisk teologi tar sikte på å presentere forholdet mellom kristen tro og praksis, kirkens praksiser, og teologi som akademisk disiplin. Emnet vil også inneholde en grunnleggende introduksjon av den praktiske teologis sentrale disipliner: homiletikk, kirkelige handlinger, sjelesorg, liturgi, trosopplæring, ekklesiologi og diakoni.

Introduksjonen i misjonsvitenskap vil gi en innføring i missiologi som faglig disiplin. Det innebærer bl.a. å se nærmere på misjonsfagets plass, metoder og utvikling, og definisjon av misjonsbegrepet. Videre vil emnet gi en innføring i kulturforståelse og kulturanalyse. Emnet vil også gi et innblikk i kirkens og enkeltkristnes forhold til misjonens forkynnelse og diakoni, og misjonens forhold til migrasjonstematikk og misjon i det flerkulturelle og flerreligiøse landskapet i Norge/Danmark.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har 48 undervisningstimer. Det varierer mellom forelesninger, seminar, samtaler og drøftelser, og praktisk arbeid med observasjon og intervju. I seminar skal studentene alene eller i grupper presentere funn/dele erfaringer fra arbeidskrav.

Vurderingsform:

Det er seks (6) studiekraav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert studiekraav.

Studiekraav som vurderingsform:

1. Refleksjonsnotat Praktisk teologi 1 (500 ord)
2. Notat fra observasjon av praksis i en praktisk teologisk disiplin (gudstjeneste, hymnologi, Kirkelige handlinger, diakoni, trosopplæring, sjelesorg, og forkynnelse). (1000 ord)
3. Notat fra intervju med person som er involvert (deltager eller arrangør) i en praktisk teologisk disiplin. (1000 ord)
4. Refleksjonsnotat Misjonsvitenskap 1 (500 ord)
5. Notat fra observasjon i en migrantmenighet og beskrivelse av menighetens misjonstenkning (1000 ord)
6. Notat fra intervju med en person som driver utadrettet arbeid blant migranter. (1000 ord)

Dersom et studiekraav ikke blir godkjent, får studenten ett (1) nytt forsøk per studiekraav.

Sluttvurdering

For å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent studiekravene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Pensumlitteratur: (800 sider)

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Praktisk teologi:

- *Andersen, B. H. (2014). Lov og evangelium i forkyndelse for barn. I T. E. Hamre, E. Lundeby & A. Redse (Red.), *Barnetro og trosopplæring* (s. 169-182). Fagbokforlaget.
  - *Bergem, A. (2008). «Som epler av gull...» *En bok om kristen sjelesorg. Bind I: Sjelesorgens prinsipielle grunnlag og egenart*. Oslo: Kolon forlag, ss. 92-116.
  - *Harbsmeier, E. & Iversen, H. R. (1995). *Praktisk teologi*. Forlaget Anis; ss. 292-342 og s. 427-445.
  - *Hegstad, H. (2002). Ekklesiologi mellom teori og praksis. I J.-O Henriksen, G. Heiene & S. O. Thorbjørnsen (Red.), *Teologi for kirken: Festskrift til professor dr.theol Torleiv Austad på 65-årsdagen* (s. 171-180). Verbum.
  - *Hegstad, H. (2009). *Den virkelige kirke*. Tapir Akademisk Forlag; ss. 149-174.
  - *Iversen, H. R. (2018). *Ny Praktisk teologi: Kristendommen, den enkelte og kirken*. Eksistensen; ss. 307-348
  - *Melangen, K. (2016). *Kunsten å være klar: En fagbok om undervisning i kirken*. Eide; ss. 49-62.
  - *Nordstoga, K. (2014). Musikk i gudstjenesten. I G. Hellemo (Red.), *Gudstjeneste på ny*. Universitetsforlaget; ss. 89-104.
  - *Skjevesland, O. (1999). *Invitasjon til praktisk teologi*. Luther Forlag; ss. 92-98.
- Ward, P. (2017). *Introducing Practical Theology*. Baker Academic; ss. 1-177.

Misjonsvitenskap:

- *Adeney, M. (2009). Is God Colorblind or Colorful? The Gospel, Globalization and Ethnicity. I R. D. Winter & S. C. Hawthorne (Eds.), *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader* (4th ed.) (s. 415-422). William Carey Library.
- Austnaberg, H. (2007). Bruk av samfunnsvitenskapar som komplementære vitenskapar i missiologien. Muligheter og begrensning. I *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap*, 61(1), 21–36.
<https://journals.mf.no/ntm/article/view/4157/3475>
- Dalsgaard, S. (2016). Modeller for menighet og mission blandt migranter i Danmark. *Ny Mission*, 31, 133–143. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nymission_31
- *Dowsett, R. (2016). Proclaim Christ until He Comes, in *Word and Deed: World Evangelical Perspectives*. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 61-71). Regnum Books International.
  - *Eriksen, S. (2021). Fremvekst av migrantmenigheter i Europa. Upublisert artikkel.
- Guder, D. L. (2004). Den missionale kirke efter kristenheden. *Ny Mission* 6, 8–23.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nm_6.

- Johanson, A. M. S. (2019). Discipelskab, hverdagspraksis og hverdags-spiritualitet i en moderne verden. I *Ny Mission*, 37, 63–71.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_37_h_j_opl_sning.
- Johanson, A. M. S., Juel, N. I. Adelin Jørgensen, J. & Østerlund Nielsen, A. (2019). Transformerende discipelskab i en dansk folkekirkelig virkelighed. I *Ny Mission*, 37, 81–85.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_37_h_j_opl_sning
- *Jørgensen, K. (2016). Biblical Perspectives on Kerygma and Diakonia. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 7-18). Regnum Books International
- *Kahl, W. (2014). Migrants as Instruments of Evangelization: In Early Christianity and in Contemporary Christianity. I C. H. Im & A. Yong, *Global Diaspora and Mission* (s. 71-86). Regnum Books International.
- Kjær, B. (2011). Hjemmet - Discipelskabets Centrale Base. *Ny Mission*, 21, 77–84.
https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/ny_mission_21.
- Meneses, E. H. (2009). If You Belong to Christ: Ethnicity and the Global Church. I *Global Missiology* 6, 1-16. <http://ojs.globalmissiology.org/index.php/english/article/view/195/545>
- *Nemer, L. (2016). Evangelism and Social Responsibility: Perspectives from the History of Mission. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 19-30). Regnum Books International.
- Nicolajsen, Jeppe Bach, Kari Storstein Haug, Frank-Ole Thoresen og Ingrid Eskilt (red.) (2022). *Missiologi: En innføring*. Cappelen Damm Akademisk, ss. 21-29, 50-96, 175-185.
- Redse, A. (2017). NLMs prinsippdokument om diakoni: En presentasjon. I *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap*, 71(4), 16–25. <https://journals.mf.no/ntm/article/view/4398/3713>
- *Redse, A. (2021). Modell for kulturanalyse. Upublisert artikkel. 50 sider.
- Schackt, J. (2009). *Kulturteori. Innføring i et flerfaglig felt*. Fagbokforlaget; ss. 19-89.
- Schumacher W. W. (2016). Theology for Culture. Confrontation, Context, and Creation. *Concordia Journal*, 42(3), 211-222.
<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rfh&AN=ATLAn3939552&site=ehost-live>
- *Terfassa, D. O. (2016). Trends and Practices of Evangelism among Migrant Churches: Examples from the Ethiopian Diaspora in Scandinavia. I R. Dowsett, I. Phiri, D. Birdsall, D. O. Terfassa, H. Yung & K. Jørgensen, *Evangelism and Diakonia in Context* (s. 289-304). Regnum Books International.
- *Walls, A. F. (2014). Mission and Migration: The Diaspora Factor in Christian History. I C. H. Im & A. Yong, *Global Diaspora and Mission* (s. 19-37). Regnum Books International.

Metode:

- *Johannessen, A., Tufte, P.A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig*

metode. Abstrakt Forlag AS; ss. 127-159.

10.2 Fordypning i praktisk teologi (emner på 1500- og 2000-nivå)

PT1501 Bekjennelse og etterfølgelse (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT1501
Emnenavn:	Bekjennelse og etterfølgelse
Emnenavn nynorsk:	Vedkjenning og etterfølgjing
Emnenavn engelsk:	Confession and Discipleship
Studiepoeng:	10
Nivå:	1500 (obligatorisk)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Sven Morten Kjølleberg
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot TM1509 5 stp. mot TM1513 5 stp. mot BMM2002
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2019

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for tilblivelsen til de tre oldkirkelige bekjennelsene
- gjøre rede for sentrale teologiske perspektiver i de tre oldkirkelige bekjennelsene
- gjøre rede for egenarten til den kristne kirke innenfor den romerske kultur i de første tre århundrene
- plassere og beskrive sine egne trosoppfatninger og praksis i et bredere perspektiv av kristen åndelighet.
- reflektere over hvordan Gud har virket i livet og gjennom ulike øvelser og/eller oppgaver få en dypere forståelse av hvordan tro og personlighet henger sammen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- den apostoliske og nikenske trosbekjennelsen utenat
- bruke de oldkirkelige bekjennelsene i den kristne gudstjeneste
- ha forsterket refleksjon omkring egen kristen åndelighet gjennom aktiv deltagelse i klassisk kristent fromhetsliv.

Emnets innhold:

Emnet blir todelt. I den første delen gis det et kirkehistorisk perspektiv med vekt på bekjennelser og etterfølgelse i Oldkirken. Det gis innføring i de tre oldkirkelige bekjennelsene, med særlig vekt på treenighetsteologi og kristologi. Dessuten trekkes liturgiske perspektiver inn.

Den andre delen av emnet gir en innføring i kristen åndelighet og søker å gi studentene redskaper til å vurdere og forstå ulike åndelige tradisjoner. I hovedsak legges det likevel opp til at studentene selv skal gjennomføre praktiske åndelige øvelser og kunne reflektere over erfaringene de gjør seg.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer, fordelt på 24 timer undervisning i emnets første del og 24 timer i emnets andre del. Av de 24 timene brukes 12 til undervisning og 12 til arbeid i refleksjonsgrupper.

I tillegg til undervisningen, skal studentene i emnets andre del delta på retreat og selv aktivt delta i ulike åndelige øvelser. Dette skal føres i egen logg.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

Vurderingsform:

Det er fem (5) studiekraav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert studiekraav.

Studiekraav som vurderingsform:

1. Få godkjent resitasjon den apostoliske og nikenske trosbekjennelsen utenat for faglærer.
2. Få godkjent en oppgave over et oppgitt emne knyttet til arbeidet med bekjennelse og etterfølgelse i Oldkirken. Oppgaven skal være på 2000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste).
3. Delta på retreat og få godkjent et refleksjonsnotat til faglærer i etterkant. Notatet skal være på 1000-1500 ord.
4. Gjennomføre og loggføre åndelige øvelser over et tidsrom på til sammen seks (6) uker, én logg per uke. Loggene skal være på minimum 400 ord hver. Loggen leveres til faglærer og brukes som utgangspunkt for arbeidet i refleksjonsgruppene.
5. Gjennomføre refleksjonssamtale med faglærere med utgangspunkt i godkjente studiekraav.

Dersom et studiekraav ikke blir godkjent, får studenten ett (1) nytt forsøk per studiekraav. Dette gjelder ikke for kravene om deltakelse på retreat og gjennomføring av åndelige øvelser.

Sluttvurdering

Får å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent studiekraavene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Klage på karakteren skal framsettes innen tre uker fra resultatet er publisert i Studentweb.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Bekjennelse

Hurtado, Larry W. (2016): *Destroyer of the gods. Early Christian Distinctiveness in the Roman World*. Waco: Baylor University Press, ss. 15-189

Norges kristne råd (2001): *Trosbekjennelsen i vår tid. En økumenisk kommentar til Den nikenske trosbekjennelse*. Utarbeidet av Norsk Teologisk Samtaleforum. Norges kristne råds skriftsserie – nr. 4. Oslo: Norges kristne råd, 2001. 36 sider

Skarsaune, Oskar (1997): *Troens Ord. De tre oldkirkelige bekjennelsene*. Oslo: Luther forlag, ss. 11-269

Etterfølgelse

McGrath, Alister (1999): *Christian Spirituality: An Introduction*. Oxford: Wiley-Blackwell, ss. 5-178.

PT1502 Diakoni og sjelesorg (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT1502
Emnenavn:	Diakoni og sjelesorg
Emnenavn nynorsk:	Diakoni og sjelesorg
Emnenavn engelsk:	Diakonia and Counseling
Studiepoeng:	10
Nivå:	1500 (obligatorisk)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret i Oslo Høstsemesteret i København
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Sven Morten Kjølleberg
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot PT202 5 stp. mot PT205 10 stp. mot TM1506 5 stp. mot BTM1502
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for nyere utviklingstrekk i det akademiske studiet av diakoni og sjelesorg
- gjøre rede for diakoniens og sjelesorgens teologi, oppdrag og funksjon
- gjøre rede for den sjelesørgeriske samtalsens forutsetninger og rammer.
- identifisere ulike diakonale utfordringer i dag.
- vurdere og drøfte ulike konkrete tiltak av diakonal art.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over den betydning sjelesørgeren har som person
- reflektere over personlig identitetsdannelse
- vurdere, drøfte og analysere utfordringer i den sjelesørgeriske samtalen
- kunne planlegge og gjennomføre ulike typer diakonale tiltak.

Emnets innhold:

Emnet gir en innføring i sjelesorgens og diakoniens egenart som en sentral kirkelig funksjon. Sjelesorgens teologiske forankring vil bli vektlagt, sammen med kunnskap og metodiske elementer hentet fra psykologi og sosiologi. Gjennom undervisning, gruppe- og egenarbeid, vil studenten øves i å reflektere over rollen som sjelesørger, identitetsdannelse og trosutvikling, og hvordan man i sjelesorgen best kan møte mennesker som er i utfordrende situasjoner og gi hjelp til å utvikle et bærekraftig liv og tro.

I andre del av emnet legges det opp til undervisning knyttet til utvalgte ressursdokumenter for diakoni i ulike kirkelige sammenhenger, og til en drøfting av ulike måter å tenke diakoniens rolle på. En viktig del av arbeidet i emnet skjer gjennom at studentene utfører et feltarbeid med observasjon og intervju, og på den måten få et nærmere innblikk og refleksjon rundt et konkret diakonalt prosjekt.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 32 undervisningstimer, hvorav 20 undervisningstimer i sjelesorg og 12 timer i diakoni. Som en del av arbeidet i sjelesorg, skal studentene delta i troshistoriegrupper som har til hensikt å gi studentene evne til å arbeide med egen troshistorie som grunnlag for å etablere en sjelesørgerisk og diakonal identitet.

I diakonien skal studentene gjennomføre et feltarbeid i et konkret diakonalt prosjekt. Studenten skal både gjennomføre observasjon av arbeidet og intervju med sentral leder/ansatt i prosjektet. På bakgrunn av feltarbeidet skal studenten skrive et refleksjonsnotat som viser til kilder, intervju og aktuelt pensumstoff.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

Vurdering og eksamen:

Det er fem (5) studiekraav i emnet. Disse må være bestått for at emnet skal kunne bestås. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert studiekraav.

Løpende vurdering med studiekraav som vurderingsform:

Sjelesorg:

1. Delta i troshistoriegrupper.
2. Bestå et notat på 2000 ord med drøfting av en konkret sjelesørgerisk case.

Diakoni:

3. Delta i seks timers observasjonspraksis av et konkret diakonalt prosjekt.
4. Avtale, utarbeide spørsmål og gjennomføre intervju med sentral leder/ansatt i det valgte diakonale prosjektet.
5. Bestå et refleksjonsnotat på 2000 ord på bakgrunn av intervju og egne undersøkelser og vise til kilder, intervju og ha referanse til pensumstoff i diakoni.

Dersom et studiekraav ikke blir godkjent, får studenten ett (1) nytt forsøk per studiekraav. Dette gjelder ikke for kravet om deltakelse i troshistoriegrupper.

Får å bestå emnet må studenten gjennomføre og bestå studiekraavene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Klage på karakteren skal framsettes innen tre uker fra resultatet er publisert i Studentweb.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Sjelesorg:

Andersen, L. (2015). *Kroppen og ånden: Sjælesorgens basis*. Kolon/Credo; ss. 5-354.

Engedal, L. G. (1994). Guds hjerte og menneskets sjel: Momenter til analyse av sjelesorgens teologiske og dynamiske egenart. I *Tidsskrift for Sjelesorg*, 14(2-3), 123-147.

Engedal, L. G. (2000). *Forankring og tilblivelse: Om bearbeiding av egen livserfaring gjennom troshistorie-fortelling*. I *Tidsskrift for Sjelesorg* 20(1-2), 96-113.

*Grevbo, Tor Johan S. (2006). *Sjælesorgens vei. En veiviser i det sjelesørgeriske landskap – historisk og aktuelt*. Luther; ss. 465-481

Generelt om diakoni:

Bergem, Anders (2008): «Som epler av gull...» *En bok om kristen sjelesorg. Bind I. Sjelesorgens prinsipielle grunnlag og egenart*. Oslo: Kolofon forlag. ss. 117-138. (19 s.)

Dietrich, S., Korslien, K.K., og Nordstokke, K. (red) (2011). *Diakonen – kall og profesjon*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag. S. 13-250. <https://vid.brage.unit.no/vid-xmliui/handle/11250/2457276>

Nordstokke, Kjell (red.) (2010): *Diakoni i kontekst: forvandling, forsoning, myndiggjøring*. LVF, Geneve/Oslo (90 s.)

Ressursdokumenter om diakoni:

Enten:

Kirkerådet (2007): *Plan for diakoni i Den norske kirke*. (35 s.). Kan lastes ned fra hjemmesiden: <http://kirken.no/?event=doLink&famID=18778>.

NLM (2015): *Tro virksom i kjærlighet*. Prinsippdokument om diakoni for NLM. (20 s.). Kan lastes ned fra hjemmesiden: <https://nlm.no/ressursbank/dokumenter/grunnregler-og-strategidokumenter/>.

eller:

Noe fra dansk kontekst

PT2001 Fra bibeltekst til teologi (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT2001
Emnenavn:	Fra bibeltekst til teologi
Emnenavn nynorsk:	Frå bibeltekst til teologi
Emnenavn engelsk:	From Biblical text to theology
Studiepoeng:	10
Nivå:	2000 (Fordypningsnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	RLE1001 og RLE1007
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	4 stp. mot NT201
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2019

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for grunnleggende dogmatiske grunnlagsspørsmål med særlig vekt på forståelsen av åpenbaring og forholdet mellom Bibel og bekjennelse.
- gjøre rede for ulike modeller for hvordan man kan tenke seg forholdet mellom Skriftens tale og kirkens formulering av teologiske læresetninger.
- gjøre rede for grunnleggende problemstillinger knyttet til NTs bruk av GT.
- gjøre rede for ulike forklaringsmåter og modeller for NTs bruk av GT.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- ha et gjennomtenkt og kritisk forhold til hvordan man kan gå fra bibeltekst til teologisk læresetning.
- gjennom analyse av utvalgte tekster i NT, forstå og forklare hvordan aktuelle sitater fra GT brukes.

Emnets innhold:

I dette emnet er målet å hjelpe studentene til (selv)kritisk refleksjon om hva som skjer når man går fra bibeltekst til en teologisk læresetning eller utsagn. Emnet søker å kombinere innsikter fra systematisk teologi og bibelfag.

Arbeidet er tenkt i fire deler. I den første delen (a) leser studentene pensum knyttet til prolegomenaspørsmål vedrørende synet på åpenbaring, forholdet mellom Skrift og bekjennelse og spørsmål om teologiens og egenart og oppgave. Videre skal studentene jobbe med (b) prinsipielle

spørsmål om forholdet mellom GT og NT, samt (c) gjennom et eksegetisk studium av bibeltekster arbeide med ulike forklaringsmodeller på hva som skjer når NT siterer fra og henviser til GT. I emnets siste del vender man så tilbake til arbeidet med veien fra bibeltekst til teologisk utsagn/læresetning og studerer nærmere (d) ulike modeller for hvordan man kan tenke seg denne veien.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har 40 undervisningstimer. Det varieres mellom forelesninger, samtaler og drøftelser. Dessuten legges det opp til seminarer hvor studentene legger fram caser.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til to timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurdering og eksamen:

Sluttvurdering i emnet er mappevurdering, der mappa skal inneholde to oppgaver, hver på 2000 ord (eksklusive forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste).

- Den første oppgaven skal inneholde en framstilling og drøfting av hvordan NT forstår og bruker GT i en av de bibeltekstene som oppgis under pensum for emnet.
- Den andre oppgaven skal inneholde en drøfting av et prinsipielt spørsmål knyttet til hvordan man går fra bibeltekst til teologisk utsagn/læresetning.

Arbeidskrav

For å få adgang til å levere mappa, må følgende arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Presentere for klassen i seminar. Presentasjonen kan være basert på arbeidet med de to oppgavene som skal leveres i mappa, eller noe annet fra pensum. Presentasjonen vurderes til bestått/ikke bestått.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Mappevurdering - Oppgave om NTs bruk av GT - Oppgave om et prinsipielt spørsmål om hvordan man går	1	semester	Hver oppgave i mappa skal være på 2000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

fra bibeltekst til teologisk utsagn/læresetning.			
--	--	--	--

Sluttvurdering i emnet skjer på grunnlag av de to oppgavene i mappen og de teller like mye. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Tekster fra Det nye testamentet

Matteus 1-2; 5:18; 1 Kor 10:1-3; 1 Pet 1:10-12; 2:1-25; Heb 1:1-14; 3:7-4:13; 7:1-10

Bibelkommentarstoff

Kommentarstoff til pensum hentes fra

Beale, G. K., & Carson, D. A. (2007). *Commentary on the New Testament use of the Old Testament*. Grand Rapids, MI; Nottingham, UK: Baker Academic; Apollos, ss. 1-11; 20; 722-724; 919-944; 952-956; 967-968; 1022-1035 (ca 55 s.).

Andre kildetekster

Dei Verbum (10 s.)

Konkordieformelen (3 s.)

Utdrag av Luthers fortaler til bøkene i Bibelen (15 s.)

Barnabasbrevet 7-12

Kyrills dåpskatekeser 13-15

Melitons påskepreken

Øvrig pensum

Beale, G. K. (2012): *Handbook on the New Testament Use of the Old Testament*. Grand Rapids, MI: Baker Academic, ss. 1-103. (103 s)

Gundry, Stanley og Gray T. Meadoves (eds.) (2009): *Four Views on Moving Beyond the Bible to Theology*. Grand Rapids, MI: Zondervan. (340 s.)

Sannes, Kjell Olav (2008): *Troens kart – Guds landskap. Grunnlagsspørsmål i dogmatikken*. Oslo: Luther Forlag, ss. 7-82; 133-158. (100 s.)

Skarsaune, Oskar (1987): *Da Skriften ble åpnet: den første kristne tolkning av Det gamle testament*. Oslo: Den norske israelsmisjon/Nye Luther. (130 s.)

PT2002 Livssyn og kontekstualisering (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT2002
Emnenavn:	Livssyn og kontekstualisering
Emnenavn nynorsk:	Livssyn og kontekstualisering
Emnenavn engelsk:	Worldview and Contextualization
Studiepoeng:	10
Nivå:	2000 (Fordypningsnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret i Oslo Vårsemesteret i København
Emneansvarlig:	Uavklart
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Religionsteori tilsvarende RLE1004
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengsreduksjon:	4 stp. mot RLE1006
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2019

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- ha bred kunnskap om livssynsbegrepet
- gjøre rede for sekularisering som begrep og prosess
- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte sekulære livssynsperspektiver
- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte (ny)religiøse livssynsperspektiver
- ha oversikt over sentrale aspekter ved det sekulære og det religiøse i vestlig ungdomskultur
- gjøre rede for sentrale begreper, teorier og modeller innen kontekstualisering
- gjøre rede for vesentlige tendenser og utfordringer i global misjon, med vekt på Vesten

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over forholdet mellom sekularisering og religiøsitet i en vestlig, (post)moderne kontekst
- reflektere over livssynsdanning i en vestlig, (post)moderne kontekst
- begrunne egne tilnærminger og reflektere kritisk over problemstillinger relatert til livssyn, livssynsdanning og kontekstualisering av kristen tro

Emnets innhold:

Emnet består av to hoveddeler; livssyn og kontekstualisering, som tillegges like stor vekt. Emnet fremstår like fullt som en faglig helhet med betydelig aktualitet i forhold til menighetsbygging og misjon i en sekulær kontekst.

Det gis en innføring i livssyn som begrep og fenomen, samt over hovedtrekkene i sentrale religiøse og sekulære livssynsperspektiv i en vestlig kontekst. Ulike aspekter ved relasjonen mellom ungdomskultur og livssyn belyses, og det fokuseres på livssynsdanning i en vestlig, (post)moderne kontekst.

Det gis en innføring i ulike forståelser av og tilnærminger til kontekstualisering, med vekt på den kristne troens møte med ulike kulturelle kontekster, særlig i Vesten. En fellesnevner i mangfoldet av tilnærminger til kontekstualisering synes å være at det innebærer å formidle et autentisk, bibelsk budskap på en relevant og bærekraftig måte.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 40 undervisningstimer. Det varierer mellom forelesninger, samtaler og drøfting av case.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til to timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurdering og eksamen:

Sluttvurdering i emnet er en hjemmeoppgave på 3000 ord.

Arbeidskrav

For å få adgang til å levere oppgaven må følgende to (2) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Skriftlig oppgave på 1000 ord over oppgitt tema fra livssynsdelen, i tråd med gjeldende retningslinjer.
- 2) Levere inn utkast til oppgave på Canvas innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, «Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform»).

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
----------------	----------	---------------	--------

Oppgave	1	semester	3000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)
----------------	---	----------	--

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Behera, Marina Ngursangzeli; Biehl, Michael; Jørgensen, Knud (2018): *Mission in Secularised Contexts of Europe: Contemporary Narratives and Experiences* [Regnum Studies in Mission]. Regnum Books (225 s.)

Dahle, Margunn Serigstad (2015): «Livssyn – tre grunnleggende perspektiver», i H.K. Dahlstrøm: *Kors på halsen? Innføring i livssynsjournalistikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s. 22-39.

Dahle, Margunn Serigstad (2015): «Livssyn – en faktaguide til tros- og livssynssamfunn i Norge», i H.K. Dahlstrøm: *Kors på halsen? Innføring i livssynsjournalistikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, s.40-71.

Eriksen, Thomas Hylland (2010): *Små steder – store spørsmål*. 3. utg. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 13-98, 207-238, 255-266.

Gravaas, Hans Aage: *Self-Theologization som missiologisk mål og prinsipp*. I: Innsyn 1, 2000, ss.11-14.
<http://fih.fjellhaug.no/wp-content/uploads/Innsyn-2000-1.pdf>

Keller, Timothy (2016): *Loving the City*, Grand Rapids: Zondervan, ss. 9 – 109.

Aadnanes, Per M. (2012): *Livssyn* (4 utg.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 11-74 og 130-291.

Tre grunndokumenter som drøfter misjon, livssyn og kontekstualisering:

Arusha (2018) – The Call to Discipleship (WCC / KV)

<https://www.oikoumene.org/en/resources/documents/commissions/mission-and-evangelism/the-arusha-call-to-discipleship>

https://kirken.no/globalassets/kirken.no/bispemotet/2018/dokumenter/bm-saksdokumenter/bm-16_18-6-the-arusha-call-to-discipleship-med-norsk-oversettelse.pdf

Knud Jørgensen (2018) – “Report from the Arusha Conference”

<https://theofilos.no/issues/theofilos-vol-10-nr-2-2018/>

Cape Town (2011) – *The Cape Town Commitment* (Lausanne)

<https://www.lausanne.org/content/ctc/ctcommitment>

<https://www.lausanne.org/nb/cape-town-erklaeringen-2/cape-town-erklaeringen>

PT2003 Kristen formidling og opplæring (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT2003
Emnenavn:	Kristen formidling og opplæring
Emnenavn nynorsk:	Kristen formidling og opplæring
Emnenavn engelsk:	Christian Preaching and Teaching
Studiepoeng:	10
Nivå:	2000 (Fordypningsnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot TM1503 2 stp. mot TM1505 3 stp. mot TM1517 10 stp. mot BMM2003 5 stp. mot BTM1502
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hva kristen forkynnelse og formidling er i spenningsfeltet mellom den aktuelle bibelske tekst og den aktuelle kontekst.
- analysere og drøfte de særlige utfordringer som de ulike kontekstene skaper: gudstjenesten i kirken, de forskjellige former for forkynnelse i kristne sammenhenger og den utadrettede formidlingen til mennesker som er preget av sekulære livssyn så vel som av andre religiøse livssyn.
- arbeide med skriveteknikk og målgrupperettet kristen formidling gjennom både analog og digital tekst
- redegjøre for oppdragelse av barn og trosopplæring i Bibelen og kirkehistorien.
- gjøre rede for hvordan trosopplæring kan ivaretas i norsk og dansk kirkeliv.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- drøfte og kritisk reflektere over kristen forkynnelse og formidling til ulike målgrupper.
- være fortrolig med og kunne identifisere de særlige utfordringene ved forberedelsesfasen fra tekst til tilhører.
- kunne forberede, gjennomføre og evaluere muntlig og skriftlig formidling.
- anvende de oppnådde kunnskaper til å forholde seg til og diskutere problemstillinger knyttet til kirkens trosopplæring

- foreta begrunnende valg av mål, innhold, metode for egen kristendomsformidling til barn og unge
- formidle kristen tro på en relevant og bærekraftig måte

Emnets innhold:

Emnets første del gir en grunnleggende innføring i hva kristen formidling i muntlig og skriftlig form er i et luthersk og nåtidig perspektiv. I undervisningen drøftes en rekke elementer ved forkynnelse og formidling: a) **tekstnærhet** i møte med de meget forskjelligartede bibelske tekster og temaer; b) **livsnærhet** – altså den (post)moderne tilhøreren med kristen eller sekulær bakgrunn, samt gudstjeneste, kirkeår og øvrig kontekst; c) **personlig profil og involvering** i budskapet og formidlerens egne styrker og svakheter; d) **den pedagogiske formen** ved muntlig og skriftlig formidling. Hensikten er at studentene settes i stand til å formidle det kristne budskapet på en relevant og bærekraftig måte.

Emnets andre del skal gi en innføring i og dypere forståelse av kirkens opplæringsansvar med vekt på pastoralteologiske refleksjoner, en systematisk-teologisk plassering av oppgaven og en tilnærming til en praktisk utforming av en kristen opplæring i hjem og menigheten.

Emnet er praktisk vinklet, slik at studentene selv tilrettelegger, fremfører og evaluerer en muntlig og en skriftlig formidling til en definert målgruppe.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har 30 undervisningstimer. Det varierer mellom forelesninger, samtaler og drøftelser og praktisk arbeid med forberedelse og framføring av muntlig og skriftlig formidling.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til to timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurdering og eksamen:

Det er fire (4) studiekraav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert studiekraav.

Studiekraav som vurderingsform:

- 1) Holde en muntlig formidling på 15-25 minutter over en bibeltekst eller tema til en definert målgruppe.

- 2) Holde en leilighetstale på 7-10 minutter knyttet til dåp, vielse, begravelse eller en tilsvarende anledning.
- 3) Være til stede ved og lytte til en preken og få godkjent en skriftlig prekenbeskrivelse basert på metoden til Jakobsen og Øierud. Omfanget av prekenbeskrivelsen skal være på 2000 ord.
- 4) Få godkjent en artikkel på 4000 anslag (inkludert mellomrom) om en bibelsk tekst eller emne til en definert målgruppe i et trykt eller digitalt medium:

Dersom et studiekraft ikke blir godkjent, får studenten ett (1) nytt forsøk per studiekraft.

Sluttvurdering

Får å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent studiekraftene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Klage på karakteren skal framsettes innen tre uker fra resultatet er publisert i Studentweb.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Homiletikk:

Jakobsen, Rolv Nøtvik og Øierud, Gunnfrid Ljones (2009): *Prekenbeskrivelser*. Oslo: Høyskoleforlaget, ss. 11-110.

Andersen, Leif (2006): *Teksten og tiden. En midlertidig bog om forkyndelsen. Bind I*. Fredericia. Lohse forlag, ss. 129-286.

Enten:

Andersen, Leif (2006): *Teksten og Tiden. En midlertidig bog om forkyndelsen. Bind II*. Fredericia, Lohse Forlag, ss. 105-148, 155-226

eller:

Keller, Timothy (2015): *Preaching. Communicating Faith in an Age of Skepticism*. New York: Viking, ss. 93-190.

Leilighetstaler og kirkelige handlinger:

Okkenhaug, B. og Skjevesland, O. (red.) (1997): *Våre tider i Guds hånd. Kirkens tjeneste ved dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd*. Oslo: Verbum forlag, ss. 75-84, 109-116, 158-164 og 209-223.

Eller:

Andersen, Børge Haahr (2005): *Evangeliet i livets overgange*. Hillerød: Logosmedia, ss. 46-153

Skriftlig formidling

Calvert, Christine (2016): *Skriv så det selger*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 13-115.

Eller:

Koch, Christian og Tandrup, Birthe (2007): *Skriv i alle genrer*. København: Gyldendal, ss. 10-35; 136-144.

Bjerg, Kresten (2017): *Den digitale læsers hjerne*. København: Hans Reizels forlag, ss. 53-94.

Christiansen, Hans-Christian og Gitte Rose (red.) (2015). *Online Kommunikation - en introduktion*. København: Hans Reizels forlag 2015, ss. 186-222.

Trosopplæring

Dahle, Margunn Serigstad (2017): «Worldview Formation and the Disney Universe: A Case-Study on Media Engagement in Youth Ministry», i *Journal of Youth and Theology*. Volume 16 (1) (s. 6080) (<https://doi.org/10.1163/24055093-01601005>). (20 s.)

Hallen, D. (2006). Trosopplæring i familiepedagogisk perspektiv: Hva kan kirken gjøre for å støtte foreldrene i oppdragelsesoppgaven? I T. S. Lannem & H. Stifoss-Hanssen (Red.): *Metode, mål og mening i den Norske kirkes trosopplæringsreform* (s. 43-55). Trondheim: Tapir (12 s.)

Kirkerådet (2010): Gud gir – vi deler. Plan for trosopplæring i Den norske kirke. (65 s.). Kan også lastes ned fra hjemmesiden: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styreskirken/planer-visjonsdokument-og-strategier/plan_trosopplaering_bokmaal.pdf

Redse, Arne (2011): *Trusopplæringspedagogikk. Opplæring og oppseding til Kristen tru og liv i heim, kyrkje og skule*. Oslo: Fjellhaug Skoler: Upublisert manus, ss. 1-129.

Eller

Kjær, Birgitte (2009). «Det gælder børnene», i *Troen, teksten og konteksten. Festskrift til Torben Kjær*. Hillerød: Logosmedia, ss. 41-74 (33 s)

Pedersen, Carsten Hjort (2002): *Pædagogik i kristent perspektiv*. København: Credo, ss. 69-144 (76 s)

PT2004 Gudstjeneste- og menighetsledelse med praksis (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT2004
Emnenavn:	Gudstjeneste- og menighetsledelse med praksis
Emnenavn nynorsk:	Gudsteneste- og kyrkjelydsleiing med praksis
Emnenavn engelsk:	Worship and Church Ministry with Practical Training.
Studiepoeng:	10
Nivå:	2000 (fordypningsnivå)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Robert Lilleaasen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp. mot PT201 10 stp. mot TM1504 10 stp. mot BMM2001
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Krav om politiattest:	Emnet har krav om politiattest. Se pkt. 2.3/2.4
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for ekklesiologiske tema som kirkens vesen og oppdrag.
- gjøre rede for sentrale elementer i en pastoralidentitet og hva som særpreger ledelse i et menighetsfellesskap, deriblant konflikthåndtering, og ledelse av frivillige.
- gjøre rede for sentrale element i gudstjenesten som dens bakgrunn og oppbygging, kirkeåret og sentrale kirkelige handlinger, hymnologi, og sang og musikk i gudstjenesten.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende de oppnådde kunnskaper til å forholde seg til og diskutere problemstillinger knyttet til kirkens vesen og oppdrag.
- forholde seg til og diskutere problemstillinger knyttet til menighetsledelse, konflikthåndtering og ledelse av frivillige.
- foreta begrunnende valg av mål, innhold og strategier for menighetsledelse.
- ivareta administrative og kirkelige oppgaver i en kristen forsamling/menighet

Emnets innhold:

Emnet gir en innføring i sentrale temaer knyttet til menighetsbygging og menighetsliv og videre en veiledet menighetspraksis over fire arbeidsuker. Ekklesiologien vil først og fremst la læren om kirken komme til praktisk anvendelse med sikte på menighetsbygging. Den gir også grunnleggende kirkekunnskap.

Pastoralteologien gir en grunnleggende innføring i ulike menighetstjenesters innhold og egenart (selvforståelse, forståelsen av preste-/pastortjenesten i forhold til andre tjenester, ordinasjon og innvielse, og forholdet til de øvrige medarbeidere i forsamling/menighet). En vil også ta opp en menighetstjeners indre liv, d.e. kall, utrustning, bønn- og andaktsliv.

Liturgikken gir en grunnleggende innføring i kirkens kalender og gudstjenestes ordning. Andre ritualer og møteformer, slik vi møter det i kirke og bedehus i Norge og utlandet, vil også bli behandlet. Komponenten vil gi hjelp til å utvikle kreativitet og vurderingsevner rundt kristne ritualers form og funksjon i ulike kristne kontekster.

Emnets andre del er forberedelse til og gjennomføring av en fire arbeidsukers praksisperiode hvor studenten skal reflektere over problemstillinger han/hun møter og under veiledning gjøre erfaringer med å delta i og ta ansvar for ulike virksomhetsgreiner innen en forsamling/menighet, og sette seg inn i hvordan samarbeidet mellom ansatte innbyrdes og mellom ansatte og frivillige er lagt opp og hvilke utfordringer en møter.

Emnet i sin helhet har et luthersk utgangspunkt og en tverrkirkelig/økumenisk tilnærming.

Organisering og arbeidsmåter:

Det gis 20 undervisningstimer knyttet til ekklesiologiske og pastorale temaer. Denne undervisningen vil hovedsakelig bestå av forelesninger og samtaler. Videre skal studentene gjennomføre en fire arbeidsukers veiledet praksis i en menighet. Retningslinjer for gjennomføringen av menighetspraksis er nedfelt i en egen praksismanual for Fjellhaug Internasjonale Høgskole. Studenten har selv ansvar for å finne en menighet, men FIH har intensjonsavtale med enkelte NLM-forsamlinger som høgskolen kan sette studenten i kontakt med.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent fire papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret. Emnets tre delkomponenter (eklesiologi, pastoralteologi og liturgikk) må være dekket av de innleverte papers.
- b) Studenten møter til tre timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurdering og eksamen:

Sluttvurdering i emnet er å levere en oppgave på 4000 ord, eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste. Oppgaven skal være med utgangspunkt i pensumlitteraturen og relatere seg til den gjennomførte praksisperioden.

Arbeidskrav

For å få adgang til å levere oppgaven må følgende to (2) arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring:

1. Utarbeide en individuell læringskontrakt og undertegne kontrakt for gjennomføring av praksis.
2. Gjennomføre en fire arbeidsukers praksisperiode under veiledning og i samsvar med de forutsetninger som er anført i praksismanualen.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeoppgave	1	semester	4000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Opgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Enten:

Holter, Stig Wernø (2008): *Kom tilbe med fryd*. Oslo: Solum Forlag AS, s.11-96; 125-183; 243-268.

Nessan, Craig L. (2010) *Beyond Maintenance to Mission A Theology of the Congregation*.
Minneapolis, Fortress Press, s.1-172

Pritchard, John (2007): *The Life and Work of a Priest*. London: SPCK, s.1-160.

Skjevesland, Olav (1998): *Morgendagens Menighet*. Oslo: Verbum, s.22-48.

Stoltenberg, Sverre (2011): *Når fellesskapet belastes. Om medarbeiderkonflikter i menighet & forsamling*. Oslo: Luther Forlag AS, s.9-194.

Eller:

Christensen, Jens Ole (2006) (red). *Vejledende liturgiåndbog*.

https://www.dlm.dk/sites/default/files/Om_os/vejledende_liturgihaandbog.pdf

Dever, M. (2013). *Nine Marks of a healthy Church*. Third Edition. Crossway. Illinois, s. 39-257.

Holter, Stig Wernø (2008). *Kom tilbe med fryd*. Solum Forlag AS, s. 243-268.

Kristensen, Flemming Baatz (2010). *Mødet mellem himmel og jord*. Lohse forlag, s. 59-173.

Kristensen, Flemming Baatz (2019): *På pilgrimsreise i kirkeåret*. Lohse Forlag, s. 19-70, 111-114, 173-175, 247-250.

Kristensen, Flemming Baatz (2020). *På pilgrimsreise i kirkeåret II*. Lohse Forlag, s. 15-17 og 201-204.

Pritchard, John (2007): *The Life and Work of a Priest*. London: SPCK, s.1-160.

Skjevesland, Olav (1998): *Morgendagens Menighet*. Oslo: Verbum, s.22-48.

Stoltenberg, Sverre (2011): *Når fellesskapet belastes. Om medarbeiderkonflikter i menighet & forsamling*. Oslo: Luther Forlag AS, s.9-194.

PT2005 Apologetikk (10 stp./ECTS)

Emnekode:	PT2005
Emnenavn:	Apologetikk
Emnenavn nynorsk:	Apologetikk
Emnenavn engelsk:	Apologetics
Studiepoeng:	10
Nivå:	2000 (Fordypningsnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Simeon Ottosen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	EX1001
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	Ingen
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2018

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for prinsipielle problemstillinger knyttet til apologetikkens vesen, oppgave og målsetning.
- gjøre rede for grunnleggende argumentasjonsteori.
- drøfte grunner og forklaringer på hvorfor apologetisk argumentasjon ikke når fram.
- ha god oversikt over noen utvalgte apologetiske problemstillinger.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere argumentasjon for den kristne tro og kunne reflektere kritisk over egen presentasjon og argumentasjon.
- analysere og forholde seg kritisk til apologetiske argumenter og anvende disse i praksis.
- vurdere argumenter og forklare hva som gjør dem gode eller dårlige.
- reflektere over hvordan apologetikk kan fungere som et redskap i kristen forkynnelse og opplæring.

Emnets innhold:

Arbeidet i dette emnet deles i tre. Den første delen gir en grunnleggende innføring apologetikkens vesen, oppgave og målsetning. Deretter, i den neste delen, skal det arbeides med kritisk tenkning og argumentasjon, hva som kjennetegner gode og dårlige argumenter. I den siste delen av emnet gis studentene frihet til å enten å fordype seg i ett bestemt apologetisk forfatterskap (f.eks. C. S. Lewis, Alister McGrath, John Lennox, William Lane Craig, Stefan Gustavsson o.a.) eller i ett eller flere spesifikke argumenter (gudsbeviser, mirakler, Jesu oppstandelse, lidelsens problem, forholdet mellom tro og vitenskap o.l.).

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 24 undervisningstimer. Undervisningen gis primært som forelesninger, men seminar og gruppearbeid kan også være en del av arbeidet.

Som et arbeidskrav skal studentene i emnet delta ved Veritaskonferansen. Etter avtale med faglærer er det mulig å bytte ut Veritaskonferansen med en annen konferanse i apologetikk.

For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Canvas og få tilbakemelding av faglærer.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til tre timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurdering og eksamen:

Sluttvurdering i emnet er mappevurdering, der mappa skal inneholde to oppgaver, hver på 2000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste).

- Den første oppgaven er over et oppgitt emne knyttet til arbeidet med prinsippspørsmål, kritisk tenkning og argumentasjon.
- Den andre oppgaven er en drøfting av et selvvalgt tema i tilknytning til den selvvalgte fordypningen i emnet. Temaet må være godkjent av faglærer.

Arbeidskrav

For å få adgang til å levere mappa, må følgende arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Delta ved Veritaskonferansen og skrive et refleksjonsnotat på 1000 ord.*

* Dersom studenten ikke har anledning til å delta på Veritaskonferansen, kan han/hun avtale tilsvarende læringsaktiviteter med faglærer.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Mappevurdering	1	semester	Hver artikkel i mappa skal være på 2000 ord (eksklusiv forside,

<ul style="list-style-type: none"> - Oppgave om prinsippsspørsmål, kritisk tenkning og argumentasjon. - Oppgave om et selvvalgt tema i tilknytning til den selvvalgte fordypningen i emnet. 			innholdsfortegnelse og litteraturliste)
---	--	--	---

Sluttvurdering i emnet skjer på grunnlag av de to oppgavene i mappen og de teller like mye. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

McGrath, Alister (2012): *Mere Apologetics: How to Help Seekers and Skeptics Find Faith*. Grand Rapids, MI: Baker Books. (200 s.)

Enten:

Morrow, David (2017): *Giving Reasons: An Extremely Short Introduction to Critical Thinking*. Indianapolis, IN: Hackett Publishing. (82 s.)

eller:

Sen, Madhucchanda (2010): *An Introduction to Critical Thinking*. Delhi, Chennai, Chandigarh: Pearson (125 s.)

Sire, James W (2006): *Why Good Arguments Often Fail: Making a more Persuasive Case for Christ*. Downers Grove, IL and Leicester, UK: IVP. (180 s.)

Weston, Anthony (2018): *A Rulebook for Arguments (5th Edition)*. Indianapolis, IN: Hackett Publishing Company. (100 s.)

Etter avtale med faglærer kan studenten selv velge 200 sider fordypning i ett bestemt apologetisk forfatterskap; eller én eller flere apologetiske problemstillinger.

10.3 Valgfrie emner (valgemner på 1500- og 2500-nivå)

Ikke alle emner er tilgjengelig ved alle studiesteder. Sjekk «Undervisningssted» i tabellen som er knyttet til hvert emne for informasjon om hvor emnet tilbys.

I tillegg til valgemnene i listen under, kan studenten også velge andre emner som tilbys ved det studiestedet hvor studenten er innmeldt. Det inkluderer emner som er obligatoriske i andre studieprogrammer, som for eksempel:

- BTM2001 Salmenes bok (Oslo)
- BTM2010 Misjon i kontekst (Oslo)
- BTM2501 Kristendommen i teologihistorisk og globalt perspektiv (Oslo)
- BTM2502 Reformasjon og lutherdom (Oslo, København)
- BTM2011 Den globale kirke i historisk og missiologisk perspektiv (København)
- BTM2503 Bibelsk etikk (København)

PT2501 Kristen tjeneste og utrustning

Emnekode	PT2501
Emnenavn	Kristen tjeneste og utrustning
Emnenavn nynorsk	Kristen teneste og utrusting
Emnenavn engelsk	Christian Ministry and Gifts
Studiepoeng	10
Nivå	2500 (Valgemne)
Undervisningssemester	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningssted	Oslo
Politiattest	Ja
Emneansvarlig	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatorisk forkunnskaper	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	PT1501
Tilbys som enkeltemne	Ja
Studiepoengreduksjon	Ingen
Hjelpemiddelste ved eksamen	Alle
Gjelder fra	Høst 2022

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for sentrale bibeltekster om kristen tjeneste og Åndens utrustning og gaver
- gjøre rede for ulike syn på nådegavene og nådegavenes plass og funksjon i kirken
- gjøre rede for grunnleggende teori innenfor den praksismodulen studenten velger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over og drøfte utvalgte bibeltekster om kristen tjeneste og Åndens utrustning og gaver
- reflektere kritisk over hvordan personlighet og utrustning virker inn på hvordan man fungerer i ulike arbeidsgrener innenfor kristen virksomhet og tjeneste

Emnets innhold:

Emnet er delt i to hoveddeler. I den første delen arbeider studentene med nådegaver og personlig utrustning. Arbeidet med nådegaver tar utgangspunkt i utvalgte bibeltekster som skal eksegere, men studenten skal også sette seg inn i hvordan nådegavenes forstås og brukes i forskjellige kristne sammenhenger/kirkesamfunn. I arbeidet med personlig utrustning, jobber man med personlighetstype og reflekterer over hvordan mennesker er utrustet med ulike evner og ferdigheter. I denne delen tar studentene også en personlighetstest som de relaterer til og drøfter i lys av egen tjeneste og praksis.

I emnets andre del skal studenten velge et praksisfelt og gjennomføre tre arbeidsuker veiledet praksis i løpet av semesteret. Praksisen innebærer både observasjon og deltakelse. Eksempler på praksisområder kan være:

- Storbypraksis (diakonale tjenester, gateevangelisering e.l.)
- Forkynner
- Undervisning ved en bibelskole
- Barne- og ungdomsarbeid (leir, barnelag, søndagsskole e.l.)
- Sang- og musikkpraksis (kor, lovsangsledelse e.l.)

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 20 undervisningstimer. Undervisningen gis primært som forelesninger, men seminar og gruppearbeid kan også være en del av arbeidet.

Emnets praksisdel består av tre arbeidsuker veiledet praksis innenfor det praksisfeltet studenten velger. Retningslinjer for gjennomføringen av menighetspraksis er nedfelt i en egen praksismanual for Fjellhaug Internasjonale Høgskole. Studentene velger praksissted selv.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til tre timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurderingsform:

Det er fire (4) studiekraav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert studiekraav.

Løpende vurdering med studiekraav som vurderingsform:

1. Få godkjent en oppgave over en av bibeltekstene som behandles i emnet. Oppgaven skal være på 2000 ord (+/- 10 %), eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste.
2. Utarbeide en individuell læringskontrakt og undertegne kontrakt for gjennomføring av praksis.
3. Gjennomføre tre arbeidsuker praksis under veiledning og i samsvar med de forutsetninger som er anført i praksismanualen.
4. Få godkjent et refleksjonsnotat i etterkant av praksisperioden. Notatet skrives etter en fastlagt mal og skal være på 2000 ord (+/- 10 %), eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste.

Dersom et studiekraft ikke blir godkjent, får studenten ett (1) nytt forsøk per studiekraft. Dette gjelder ikke gjennomføringen av de tre arbeidsukene praksis.

Sluttvurdering

For å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent studiekraftene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Klage på karakteren skal framsettes innen tre uker fra resultatet er publisert i Studentweb.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Bibeltekster som skal studeres: 1 Korinterbrev 12 og 14; 1 Peters brev 4

Engelsviken, T. (1985). *Tent for å tjene: Nådegavene og tjenestene i menigheten*. Norsk Luthersk Forlag A/S. **(NB! Boken er tilgjengelig på nasjonalbibliotekets hjemmesider, www.nb.no)**

Pensum fra relevante bibelkommentarer (ca. 30-50 sider)

Sharp, D. (1992). *Personlighetstyper. C. G. Jungs typologi*. Forlaget Paul Moxnes. **(NB! Boken er tilgjengelig på nasjonalbibliotekets hjemmesider, www.nb.no)**

PT2502 Kristent lederskap

Emnekode	PT2502
Emnenavn	Kristent lederskap
Emnenavn nynorsk	Kristent leiarskap
Emnenavn engelsk	Christian Leadership
Studiepoeng	10
Nivå	2500 (Valgemne)
Undervisningssemester	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningssted	København, Oslo
Emneansvarlig	Høgskolelektor Henrik Nymann Eriksen
Obligatorisk forkunnskaper	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	BTM1501, PT1502
Tilbys som enkeltemne	Ja
Studiepoengreduksjon	Ingen
Hjelpemiddeliste ved eksamen	N/A
Gjelder fra	1. januar 2023

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for forskjellige tilganger til ledelse
- gjøre rede for bibelske aspekter ved ledelse
- gjøre rede for forskjellige aspekter ved lederens etos og selvledelse som har betydning for kristent lederskap
- ha forståelse for lederens grunnleggende oppgaver
- gjøre rede for lederskapets vilkår, inkludert forvaltning av makt
- gjøre rede for noen ledelsesverktøy

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere over ledelse av seg selv
- reflektere over egen utøvelse av ledelse og forholdet mellom etikk, verdier og ledelse
- planlegge og utføre konkret lederskap i en mindre kristen organisasjon
- reflektere over møtet mellom allmenn ledelsestenkning og teologiske aspekter ved ledelse
- presentere en problemstilling knyttet til lederskap og forholde seg reflekterende til den ut fra allmenn ledelsestenkning, bibelske prinsipper og konkrete ledelsesverktøy

Emnets innhold:

Overordnet behandles ledelse ut fra sin kirkelige relevans og de særlige bibelske og teologiske bidrag til ledelsestenkingen. Forskjellige tilganger til ledelse presenteres og settes i forhold til kristne perspektiver på ledelse. Emnet behandles i tre deler. Første del handler om hva ledelse er og hvorfor det kan ha betydning. Annen del handler om lederens personlige karakter og etos, lederen som

rollemodell, samt selvledelse i både allment og teologisk perspektiv. Tredje del handler om lederens oppgaver og funksjon. Deltemaer rommer en rekke emner som for eksempel lederstil, motivasjon, visjon og strategi, situasjonsbestemt ledelse, ledelse i team, makt og ledelse, krisehåndtering, lederkommunikasjon og utvikling av kommende ledere

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 40 undervisningstimer. Undervisningen gis som forelesninger seminar med for eksempel praktiske øvelser, kollokviearbeid og presentasjoner.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller frammøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

NB! Dersom det ikke melder seg nok studenter til at det kan gjennomføres undervisning i emnet, kan frammøtekravet erstattes av følgende:

- a) Studenten leverer inn og får godkjent tre papers a 500 ord til faglærer i løpet av semesteret.
- b) Studenten møter til tre timers (én time er 45 minutter) veiledning fra faglærer.

Vurderingsform:

I tillegg til sluttvurdering er det ett (1) arbeidskrav i emnet. Dette må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i arbeidskravet.

Arbeidskrav

1. Gjennomføre og få godkjent en presentasjon av et aktuelt tema innenfor ledelse.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Hjemmeoppgave	1	semester	3000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Ved karakterfastsettelse benyttes Bestått/Ikke bestått.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Brunstad, P. O. (2012): *Klogt lederskab*. Klim; s. 15-189

Christensen, S. & Daugaard Jensen, P.E. (2013). *Kontrol i det stille. Om magt og ledelse*. Samfundslitteratur; s. 11-26

- Covey, Steven (1999). *Syv gode vaner*. Schultz; s. 7-61 og 297-334
- Eriksen, H.N & S. Madsen (2003). *At lede mennesker. Om kristent lederskab*. Credo; s. 6-189
- Hein, H. (2013). *Primadonnaledelse*. Gyldendal Buisness; s. 24-62
- Jacobsen, E. (2002). *Tillidsskabende ledelse*. Lohse; s.9-26, 191-216
- Jørgensen, K. (1991). *Visjon og hverdag. Lederskap i misjon og menighet*. Verbum; s.6-132
- Malm, M. (2019). *Fri til at tjene: Lederskab i Jesu fodspor*. Boedal; s. 13-108
- Schützsack Holm, I. (2010). *Anerkendelse i ledelse*. Hans Reizels Forlag; s. 50-107

BTM1504 Misjonspraksis med feltstudium (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1504
Emnenavn:	Misjonspraksis med feltstudium
Emnenavn nynorsk:	Misjonspraksis med feltstudium
Emnenavn engelsk:	Studies of Missionary Contexts with Internship
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Undervisningsleder i samarbeid med aktuelle misjonsorganisasjoner
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot TM1510
Krav om politiattest:	Emnet har krav om politiattest. Se pkt. 2.3
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekk i moderne historie, kultur, samfunnsforhold og religion i et valgt land
- gjøre rede for hovedtrekk i misjons- og kirkehistorie i et valgt land
- gjøre rede for hovedtrekk ved kontemporær misjonsvirksomhet i et valgt land, med særlig vekt på skandinavisk tilstedeværelse

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om historie, kultur, samfunnsforhold og religion i et valgt land, og fremstille dette slik at det belyser kontekstuelle utfordringer
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om misjons- og kirkehistorie i et valgt land og fremstille dette slik at det belyser kontekstuelle utfordringer
- anvende den kunnskap emnet har bidratt til i eventuelt fremtidig arbeid i kirke og misjon

Emnets innhold:

Emnet legger til rette for et møte med en konkret kultur- og misjonskontekst og innebærer et femukers feltstudium i et valgt misjonsland. I forberedelse til feltstudium skal studentene tilegne seg grunnleggende kunnskap om historie, kultur, religion og samfunnsforhold i det aktuelle landet. Gjennom kulturmøtet (både observerende og deltakende) vil studentene gjøre erfaringer med å anvende, utdype og reflektere over, tilegnet kunnskap.

Organisering og undervisning:

Den viktigste delen av emnet gjennomføres som en femukers feltpraksis og skjer i et samarbeid mellom Fjellhaug Internasjonale Høgskole og samarbeidende misjonsorganisasjoner.

Feltpraksisen vil være knyttet til et misjonsland. Studenten søker til undervisningsleder om plassering av feltpraksis. På bakgrunn av tildelt praksisfelt oppnevner undervisningsleder en faglærer som gir inntil 4 timer veiledning i valg av pensumlitteratur og oppgaven. Pensumlitteraturen skal være på 500 sider. Det holdes også en obligatorisk samling hvor det gis noe undervisning om oppgaveprosess og -metode.

Retningslinjer for gjennomføringen av feltpraksisen er nedfelt i en egen praksismanual.

Vurderingsform:

I tillegg til sluttvurdering er det fem (5) arbeidskrav i emnet. Disse må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert arbeidskrav.

Arbeidskrav

2. Delta på obligatorisk samling hvor det undervises om oppgaveprosess og -metode.
3. Utarbeide en oppgaveskisse på minimum 500 ord. Oppgaveskissen skal si noe om hva man vil skrive om og hvordan man vil gå fram for å løse oppgaven. Skissen godkjennes av emneansvarlig i samråd med utnevnt faglærer.
4. Utarbeide en pensumliste i tilknytning til praksisfelt og oppgavetema som dekker 500 sider. Pensumlisten godkjennes av emneansvarlig i samråd med utnevnt faglærer og sendes til studieadministrasjonen minst to (2) uker før avreise til valgt misjonsland.
5. Gjennomføre et femukers feltstudium under veiledning og i samsvar med de forutsetninger som er anført i praksismanualen.
6. Levere et refleksjonsnotat på 1000 ord i etterkant av praksis, senest to (2) uker før innleveringsfristen for oppgaven. Notatet skrives etter fastlagt mal og godkjennes av emneansvarlig.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang	Kommentar
Oppgave*	1	semester	2000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)	Oppgaven skal være relatert til praksisperioden.

Ved karakterfastsettelse benyttes Bestått/Ikke bestått.

* Studenter som ønsker kan søke om å få skrive oppgaven som en gruppeoppgave.

- Størrelsen på gruppen må da være 2-4 personer, og de må ha vært på samme praksis.
- Når man skriver gruppeoppgave, må omfanget tilsvare 2000 ord per student.
- Sammen med oppgaven leverer gruppen også en logg som dokumenterer hvem som har gjort hva i oppgaven. Loggen må være signert av alle gruppemedlemmene.

- Velger man gruppeoppgave, må også oppgaveskissen (arbeidskrav 2) leveres som gruppearbeid.

Endelig vurdering skjer på grunnlag av den skriftlige oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Studenten velger inntil 500 sider selvvalgt pensum som godkjennes av faglærer.

TM1514 Barn, unge og kristen tro (10 stp/ECTS)

Emnekode:	TM1508
Emnenavn:	Barn, unge og kristen tro
Emnenavn nynorsk:	Barn, unge og kristen tru
Emnenavn engelsk:	Christian Education
Studiepoeng:	10
Nivå:	1500 (Valgemne)
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	København
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Børge H. Andersen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	7 studiepoeng mot emnet TM1505 8 studiepoeng mot emnet TM1508
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2015

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for teologiske og pedagogiske forutsetninger for kristen oppdragelse og opplæring, samt forkynnelse og undervisning i kristendom for barn og unge
- gjøre rede for kristendomsformidlingens historie og aktuelle situasjon i hjem, kirke og skole, inkludert nyere faglige samtaler om barneteologi
- gjøre rede for opplæringens og undervisningens mulige mål, innhold, metoder og evaluering i forskjellige kontekster

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- foreta begrunnede valg av mål, innhold og metoder for kristendomsformidling til barn og unge i ulike kontekster
- planlegge, gjennomføre og evaluere kristendomsformidling for barn og unge
- diskutere og formidle sentralt fagstoff om religionspedagogiske og homiletiske emner som angår kristendomsformidling til barn og unge.

Emnets innhold:

Emnet henter sin teori fra teologi, pedagogiske grunnlagsspørsmål og didaktikk, inklusive metodikk. På denne bakgrunn vil det bli arbeidet med analyser og drøftelser av praktisk kristendomsformidling i grunnskole, kristen friskole, folkekirke, forskjellig barne- og ungdomsarbeid og i hjemmet.

Følgende temaer vil bli behandlet i undervisningen: Bibelske perspektiver på barn, menneskeliv og kristenliv, pedagogisk mandat og ansvarsfordeling, etiske retningslinjer for oppdragelse av barn og unge; perspektiver fra religionspsykologi, religionssosiologi og læringspsykologi på opplæring, undervisning og forkynnelse for barn og unge.

På bakgrunn av den kristne opplærings- og kristendomsundervisningens historie, gis det en innføring i forhold som angår kristen opplæring og kristendomsundervisning i kristne hjem, i forskjellige skoleformer, i forskjellige kirke-, menighets- og forsamlingsformer, i kristent barne- og ungdomsarbeid.

Grunnleggende didaktiske spørsmål vil bli behandlet: Opplæringens og undervisningens begrunnelse og formål, dens faglige innhold og metoder. Dette skjer med sideblikk til problemstillinger knyttet til kristen forkynnelse for barn og unge. Eksempler fra praksis vil bli analysert, og studentene vil utfordres til selv å utarbeide praksiseksempler.

Organisering og arbeidsmåter:

Det gis 36 undervisningstimer i emnet. Undervisningen vil bestå av forelesninger, studentpresentasjoner, samtale og oppgaveseminar. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Canvas og få tilbakemelding av faglærer.

Arbeidskrav

For å få adgang til å levere de to artiklene må følgende arbeidskrav være godkjent. Det er faglærer som nærmere fastsetter krav til innhold og tidsfrister for gjennomføring.

- 1) Presentere for klassen i seminar. Presentasjonen kan være basert på arbeidet med de to artiklene som skal leveres eller noe annet fra pensum. Presentasjonen vurderes til bestått/ikke bestått.

Sluttvurdering

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype	Omfang
Artikkel om NTs bruk av GT	1	semester	2000 ord (eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste)

Vurdering og eksamen:

Alternative vurderingsformer:

A. Proessorientert vurderingsform:

Studentene skal utarbeide et begrunnet undervisningsforløp med fokus på trosopplæring. Omfang er 3000 ord eksklusive forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste. For å få adgang til å levere den ferdige oppgaven til vurdering, må følgende arbeidskrav være godkjent:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3).
2. Holde en muntlig presentasjon for underviser og medstudenter av undervisningsforløpet som utarbeides i oppgaven og få muntlig/skriftlig tilbakemelding på dette.

Studenter som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til klausureksamen.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

En femtimers skoleeksamen.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Teologiske/bibelske perspektiver på barn, menneskeliv og kristenliv

Pedersen, C.H. (2002). *Pædagogik i kristent perspektiv*, s. 32-52. Credo Forlag i samarbejde med Kristent Pædagogisk Forlag.

Sjaastad, E. (2014). Barnet som subjekt i teologien, s. 35-53. I T. E. Hamre, E. Lundeby, og A. Redse, (red.). *Barnetro og trosopplæring. Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen*, s. 35-53. Bergen: Fagbokforlaget.

Pedersen, C.H. (2007). Barnetro og voksentro, Hvilken forskel er der på barnets og den voksnes tro – og hvad betyder det for forkyndelse og opplæring? Kristent Pædagogisk Institut. http://www.kpi.dk/media/9233/barnetro_og_voksentro.pdf

Skarsaune, O. Den kirkelige katekeses historie i oldtid og middelalder” I Seland, T. (red.). *”Lær meg din vei...” Kristen trosopplæring i går og i dag. En historisk oversikt*. Volda: Kyrkjefag Profil nr. 10/2009, s. 45-70. Tapir Akademisk Forlag.

Løvlie, B. Katekese og kirkelig identitet I Seland, T. (red.). *”Lær meg din vei...” Kristen trosopplæring i går og i dag. En historisk oversikt*. Volda: Kyrkjefag Profil nr. 10/2009 s. 167-186. Tapir Akademisk Forlag.

Pedagogisk mandat og ansvarsfordeling

Pedersen, C.H. (2002). *Pædagogik i kristent perspektiv*, s. 104-123. Credo Forlag i samarbejde med Kristent Pædagogisk Forlag.

Etiske retningslinjer for oppdragelse av barn og unge

Pedersen, C. H. (2019). *Påvirk med respekt*, s. 57-97. Logosmedia Credo.

Perspektiver fra religionspsykologi, religionssosiologi og læringspsykologi på opplæring, undervisning og forkynnelse for barn og unge

Evenshaug, O. og Hallen, D. (1983, s. 15-115 – nyere utgave fra 1992). *Barnet og religionen*. Oslo: Luther Forlag.

Illeris, K. (2006). Organisering af læreprocesser. I Lund, J. og Rasmussen, T. N. (red.). *Almen didaktik – i læreruddannelse og lærerarbejde*, s. 129-151. Aarhus: KvaN.

Munksgaard, S. S. (2011). *Just do it, Drengene og konfirmationsforberedelse*, s. 13-25, s. 87-96. Ungdomsanalyse.nu.

Haugegaard, S. & Østergaard, S. (2020). *Jagten på frirum. Perspektiver på unge, hverdagsliv og fællesskaber*. s. 65-85, s. 102-119, s. 143-146. CUR.

Haugegaard, S., Benn, C. L. & Østergaard, S. (2018). *Tweens, fritid og trivsel – en rapport med søkelys på trivsel i fritidslivet!* Center for Ungdomsstudier.
<https://cur.nu/wp-content/uploads/pdf/tweens-fritid-og-trivsel-rapport.pdf>

Rosa, H. (2014). *Fremmedgørelse og acceleration*, s. 22-38. København: Hans Reitzels Forlag.

Rosa, H. (2020). *Det ukontrollerbare*, 31-37. Eksistensen.

Andersen, L. (2006). *Teksten og tiden. En midlertidig bog om forkyndelsen*. Bind 1, s. 47-58. Kolon i samarbejde med Credo.

Pedersen, C.H. (2002). *Pædagogik i kristent perspektiv*, s. 124-144. Credo Forlag i samarbejde med Kristent Pædagogisk Forlag.

Den kristne oplæring og kristendomsundervisning sett i historisk perspektiv i folkeskole, friskole, forskellige kirke- og menighetsformer, barne- og ungdomsarbeid og i hjemmet

<http://katekismusinspiration.dk/emne/baggrund/>

Larsen, K. E. De kristne friskoler gennem 200 år

http://www.kpi.dk/media/25266/15-4_kel_kristne_friskoler_200_r.pdf

Kjær, B. (2010). *Undervisning i kristendom*, s. 18-46, s. 234-244. Kristent Pædagogisk Forlag.

Kjær, B. (2009). *Det gælder børnene* I troen, teksten og konteksten, s. 41-72. Festskrift til Torben Kjær, Logosmedie.

Kjær, B. (2007). *Giv børnene det bedste. En inspirationsbog til at leve med Gud i familien*, (s. 10-86) s. 90-143. Logos Media.

Andersen, B.H. (2014). Lov og evangelium i forkyndelse for børn, s. 169-183. I T. E. Hamre, E. Lundeby, og A. Redse, (red.). *Barnetro og trosopplæring. Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen* (s. 169-183). Bergen: Fagbokforlaget.

Grunnleggende didaktiske spørsmål vedr. undervisningens begrunnelse, formål, faglige innhold og metoder

Rasmussen, T. N. (2006). Planlægningsmodeller – en støtte og en udfordring til lærerens viden. I Lund, J. og Rasmussen, T. N. (red.). *Almen didaktik – i læreruddannelse og lærerarbejde* (s. 108-128). Aarhus: KvaN.

Kjær, B. (2010). *Undervisning i kristendom*, kap. 6: Det faglige stof s. 89-98. Kristent

Pædagogisk Forlag.

Agergaard, K. (2015, 3. udgave). Kap. 3: Indhold, s. 108-119. I Brodersen, P. m.fl. *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (s. 187-124). Hans Reitzels Forlag.

Brodersen, P. og Gissel, S. T. (2015, 3. udgave). Kap. 6: Elevens forudsætninger og lærerens differentiering af undervisningen, s. 194-209. I Brodersen, P. m.fl. *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet*. Hans Reitzels Forlag.

Nissen, J. (2014). *Medvandring – Indføring i teologisk religionspædagogik*, s. 17-21, s. 288-297. Frederiksberg: RPF.

Problemstillinger knyttet til kristen forkynnelse for barn og unge

Dahle, M.S. (2014). Tweens' mediehverdag som missiologisk utfordring, s. 207-228. I T. E. Hamre, E. Lundeby, og A. Redse, (red.). *Barnetro og trosopplæring. Festskrift til Egil Sjaastad på 65-årsdagen* (s. 207-228). Bergen: Fagbokforlaget.

Spitzer, M. (2018). *Digital demens*, s. 127-146. Fokal. KLF Kirke & Medier.

TM1515 Evangelieforståelse og praktisk anvendelse (10 stp. /ECTS)

Emnekode:	TM1515
Emnenavn:	Evangelieforståelse og praktisk anvendelse
Emnenavn engelsk:	Gospel understanding and practical application
Studiepoeng:	10
Nivå:	1500 (Valgemne)
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen. Emnet tilbys over to semestre.
Undervisningssted:	København
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Børge Haahr Andersen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	
Hjelpemiddelliste ved eksamen:	N/A
Gjelder fra	1. august 2017

Læringsmål:

Kunnskap:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- Gjøre rede for sentrale aspekter i reformatorisk, herunder luthersk evangelieforståelse og de konsekvenser det har for praktisk kristenliv og menighetsliv
- Gjøre rede for sentrale aspekter i tenkningen om misjonar kontekstualisering i nyere tid.
- Analysere og drøfte prinsipper for misjonar kontekstualisering av reformatoriske evangelieforståelse og særlige utfordringer ved dette, som gjør seg gjeldende i Norge eller Danmark, inkludert tverrkulturelle utfordringer.

Ferdigheter:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- Kritisk reflektere over og drøfte egen og andres erfaring av praktisk kristenliv og menighetsengasjement i interaksjonen mellom evangelieforståelse, kulturell kontekst og menighetsliv.
- Integrere personlige erfaringer og faglige kunnskaper med henblikk på konkret misjonar og kontekstuell anvendelse i praktisk kristenliv og menighetsengasjement.
- På en mer reflektert måte gjøre bruk av gruppeveiledning som verktøy og ressurs for en slik drøftelse, kritisk refleksjon og integrasjon.
- Reflektere over aspekter som påvirker denne prosessen.
- Videreutvikle egen erfaring med bruk av gruppeveiledning som ressurs for evangelieforståelse og praktisk kontekstualisert anvendelse

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i sentrale aspekter ved reformatorisk, herunder luthersk, evangelieforståelse og i sentrale aspekter ved misjonal kontekstualiseringstenkning. Med reformatorisk evangelieforståelse menes den grunnleggende forståelsen av det kristne evangelium som reformatorene kan sies å ha felles. Det særegne ved den lutherske forståelsen vil bli plassert i forhold til det fellesreformatoriske.

Med misjonal kontekstualiseringstenkning menes tenkning om hvordan det kristne budskapet best formidles i spesifikke kontekster med henblikk på å bidra til å utføre kirkens misjon. En grunnleggende tanke bak emnet er at forståelsen av evangeliet har konsekvenser for hvordan praktisk kristenliv og menighetsengasjement ser ut og leves – og vice versa. Dette gjelder ikke minst når det gjelder de måtene man søker å formidle evangeliet på, på innenfor og utover de spesifikke kontekster som utgjøres av Danmark og Norge. Slik er det en nær sammenheng mellom evangelieforståelse og misjonal kontekstualisering.

Det legges opp til refleksjon over hva reformatorisk evangelieforståelse og dens konsekvenser er, hvordan den danske eller norske kontekstualiseringskonteksten ser ut, og hvilke særlige vilkår, utfordringer og muligheter dette medfører i Danmark eller Norge. Et ikke uvesentlig aspekt ved denne konteksten utgjøres av en tverrkulturell virkelighet. Derfor legges det også opp til refleksjon over dette.

Endelig legges det til rette for refleksjon over og arbeid med eget praktisk kristenliv og menighetsliv, individuelt som kollektivt, i de konkrete sammenhengene og kontekstene studentene befinner seg i.

Organisering og arbeidsmåter:

Selve undervisningen i emnet er sammensatt av ti samlinger av cirka fire timers varighet, som hver inneholder følgende grunnelementer:

- 1) forelesning over pensum til samlingen,
- 2) plenumssamtale relatert til dette
- 3) samtale i veiledningsgrupper med fokus på refleksjon over og utvikling av praktisk erfaring og anvendelse.

I forkant av hver samling leverer studenten inn en besvarelse på 400 ord om et spørsmål som fungerer som en sammenfatning eller refleksjon rundt pensum.

For best mulig utbytte i veiledningsgruppene går emnet over to semestre, med månedlige samlinger.

Oppmøte og fravær

For å kunne få sluttvurdering i emnet må studenten ha fullført følgende krav til oppmøte:

1. Delta i de obligatoriske samlingene. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3). *

Studenter som ikke oppfyller oppmøtekravet, må ta emnet på nytt neste gang det tilbys.

* Se «[Fraværsreglement for Fjellhaug Internasjonale Høgskole](#)» i Canvas.

Vurderingsform:

Det er ett (1) studiekrav i emnet. Dette må være godkjent for at det skal gis sluttvurdering i emnet. Det er faglærere i samarbeid med emneansvarlig som for hvert semester bestemmer innholdet i hvert studiekrav.

Studiekrav som vurderingsform:

For å få sluttvurdering må studenten få godkjent følgende studiekrav:

- Få godkjent ti besvarelser på 400 ord om spørsmål gitt av underviserne, som fungerer som sammenfatning eller refleksjon rundt pensum. Det første av disse vil kreve en beskrivelse av den praktiske sammenhengen og konteksten studenten befinner seg i og ønsker å gjennomføre emnet i samspill med. De resterende vil knyttes til pensum.

Dersom et studiekrav ikke blir godkjent, får studenten ett (1) nytt forsøk per studiekrav.

Sluttvurdering

For å bestå emnet må studenten gjennomføre og få godkjent studiekravene beskrevet over. Emnet vurderes til bestått/ ikke bestått.

Pensumlitteratur

Aleksynska, Mariya and Barry R. Chiswick (2011): «Religiosity and Migration: Travel into One's Self versus Travel across Cultures,» *IZA discussion paper* no. 5724, May 2011, ss. 2-22.

<http://ftp.iza.org/dp5724.pdf> (21 sider).

Borup, Jørn (2010): «Religion, migration og integrasjon,» Center for samtidsreligion, Århus

Universitet, <http://samtidsreligion.au.dk/religion-i-danmark/rel-aarbog10/relmigrationintegr> (5 sider).

Cooper, Jordan (2015): *The Great Divide. A Lutheran Evaluation of Reformed Theology*. Eugene: Wipf & Stock. Side ix-xi, 109-209 (104 sider).

Cour, Peter Ia (2005): «Danskernes Gud i krise:» I: Morten Thomsen Højsgaard og Hans Raun Iversen (red), *Gudstro i Danmark* (København: Anis) 59-81 (23 sider).

Downes, Stan (2014): «Mission By and Beyond the Diaspora: Partnering With Diaspora Believers to Reach Other Immigrants and the Local People». Paper for The Evangelical Missiological Society's Annual Meeting of the Rocky Mountain Region, April 11, 2014: 2-12.

<http://www.nextmove.net/uploads/pdfs/By-Beyond-Diaspora-Downes.pdf> (11 sider).

Gilhus, Ingvild sælid (2005): «Gudstro smurt tyndt udover.» I: Morten Thomsen Højsgaard og Hans Raun Iversen (red), *Gudstro i Danmark* (København: Anis) ss. 83-98 (16 sider).

Gundelach, Peter, Hans Raun Iversen og Margit Warburg (2008): *I hjertet af Danmark: Institutioner og mentaliteter*. København: Hans Reitzel. Ss. 51-246 (196 sider).

Gundelach, Peter (2009): «Sekulariseringens mange ansigter,» *Dansk Sociologi* 20/1 (2009) ss.

25-42. <http://ej.lib.cbs.dk/index.php/dansksociologi/article/viewFile/2948/3025> (18 sider)

Iversen, Hans Raun (2012): «Sekulariseringens betydning - og religionens beskaffenhet i Danmark i dag,» *Religionsvidenskabeligt Tidsskrift* 58 (2012) ss. 33-49.

- Mortensen, Viggo (2002): «Betydningen af religion og religiøsitet for integrationsprocesserne,» Akademiet for Migrationsstudier i Danmark, AMID Working Paper Series 22/2002, http://vbn.aau.dk/files/17458310/AMID_wp_22 (18 sider).
- Olsen, Peter (2017). «Verbalpræsens. Guds Nærvær i Ordet som Lov og Evangelium». Århus: Kolon Forlag, ss 1-21 (22 sider).
- Paas, Stefan (ed.) (2014): *Center Church Europe*. Franeker: Uitgeverij Van Wijnen, ss.15-360 (346 sider).
- Warburg, Margit (2005): «Gudspåkaldelse i dansk civilreligion.» I: Morten Thomsen Højsgaard og Hans Raun Iversen (red), *Gudstro i Danmark*. København: Anis, ss. 125-139 (15 sider).
- Wisløff, C. F. (1951): *Ordet fra Guds munn. Homiletiske hovedspørgsmål*. Oslo: Lutherstiftelsen, ss. 103-129 (26 sider).

TM2513 Apologetikk og kirkens misjon (10 stp/ECTS)

Emnekode:	TM2513
Emnenavn:	Apologetikk og kirkens misjon
Emnenavn nynorsk:	Apologetikk og kyrkja sin misjon
Emnenavn engelsk:	Apologetics and Christian mission
Studiepoeng:	10
Nivå:	2500 (Valgemne)
Undervisningssemester:	Uregelmessig, spør studieadministrasjonen.
Undervisningssted:	København og Oslo
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jakob Olsen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	RLE1003 og EX1003
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	Ingen
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste B
Gjelder fra:	Høsten 2015

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forklare grunnleggende apologetiske og religionskritiske forutsetninger for de filosofiske og kristne virkelighetsoppfatninger som presenteres i pensumlitteraturen
- analysere filosofiske og teologiske retninger fra pensumlitteraturen, og vise hvordan forholdet mellom filosofi og teologi blir forstått og kommer til uttrykk i disse retningene
- vurdere forutsetninger og muligheter i kristen apologetisk argumentasjon i forhold til kirkens misjon, med utgangspunkt i filosofiske og teologiske forutsetninger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- arbeide seg frem til en selvstendig oppfatning av forholdet mellom kristen tro og apologetikk
- presentere argumentasjon for den kristne tro, i samsvar med erkjennelsesteoretiske prinsipper
- identifisere det idemessige grunnlaget for filosofisk og kristen helhetstenkning
- analysere og forholde seg kritisk til apologetiske fremstillinger og anvende disse til å gjennomføre faglige overveielser om kirkens misjon.
- utvikle strategier for apologetikk i forhold til faglige fora, i menighetssammenheng og i allmennheten
- kommunisere apologetiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner.
- reflektere kritisk over egen og andres virkelighetsoppfatning og anvende slik refleksjon til å bygge opp situasjonsbetinget argumentasjon.
- anvende kunnskaper om apologetikk med tanke på kirkens misjon

Emnets innhold:

Emnet gir en innføring i apologetikkens grunnlagsproblemer. Hovedfokuset rettes mot spørsmålet om hvordan forholdet mellom apologetikk og misjon kan forstås, og er blitt forstått innenfor teologien. Emnet trekker veksler på religionsfilosofisk innsikt og søker å etablere forståelse for forskjellige former for argumentasjon for og imot kristentroens sannhet. Det blir videre gitt en innføring i hvordan forholdet mellom kristen virkelighetsoppfatning, filosofi og vitenskap er forstått og kan forstås på forskjellige måter, avhengig av teologisk og filosofisk grunnoppfatning.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 40 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, tilbyr høgskolen fagspesifikk oppgaveveiledning som gir innføring i formelle krav til fagoppgaver (slik som oppgavens oppbygning, fotnoter og litteraturliste) og tips til skriveprosessen. Studenten skal underveis i undervisningen levere inn utkast til oppgaven sin på Canvas og få tilbakemelding av faglærer.

Vurdering og eksamen:

Alternative vurderingsformer:

A. Prosessorientert vurderingsform:

Skrive en oppgave over oppgitt tema. Oppgaven skal være på 4000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste. For å få adgang til å levere den ferdige oppgaven til vurdering, må følgende arbeidskrav være godkjent:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen. Fraværet skal ikke overstige 30 % (jf. kapittel 5.3).
2. Levere inn utkast til oppgave på Canvas innen oppgitt frist for tilbakemelding fra faglærer. Oppgaveutkastet skal oppfylle krav etter gjeldende regler (se dokumentet, *Krav til oppgaveutkast ved prosessorientert vurderingsform*).

Kandidater som har meldt seg opp til prosessorientert vurderingsform, men som ikke oppfyller arbeidskravene, vil få anledning til å gå opp til klatureksamen.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

En femtimers skoleeksamen.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klatureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Craig, William Lane (2010): *On Guard. Defending Your Faith with Reason and Precision*. Colorado Springs: David C. Cook. ss. 13-286.

Dahle, Lars (2013): "Truth, Christian Mission and Apologetics: A Response and a Proposal," i Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap 1/2013, s. 21-38.

<https://journals.mf.no/ntm/article/view/4285/3602>

Dawkins, Richard (2007): *The God Delusion*. London: Transworld. ss. 31-208.

Groothius, Douglas (2011): *Christian Apologetics. A Comprehensive Case for Biblical Faith*. Nottingham: Apollos. ss. 15-184, 507-651.